Ára 4 lei

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVÁR, 1949 julius 31. vasárnap. VI. ÉVFOLYAM, 176. SZÁM.

A forradalom dobogó szive

Halványul a gyáva szavamra... dalom
Viharodnak előjele, forradalom.

Hazudtak nekem. Hazudtak már az iskolában, mikor Petőfi életének történetét tanitották. Hazudtak mindnyájunknak, mikor évről-évre kegyeletes emlékünnepet ültünk halála évfordulóján és az ünnepség szónokai csaknem kivétel nélkül ugyanazt a kenetteljes frázist zengedezték, a fehéregyházai gyászos csatanapról emlékezvén: „...és a hazájáért hevülő nemes sziv megszünt dobogni."

A méltatlankodás, a tiltakozás tehetetlen dühe fojtogatott ilyenkor. Jött, hogy ünneprontó tagadással közbekiáltsam:

— Nem igaz. Nem szünt meg dobogni. Tessék kézbevenni Petőfi költeményeit. Tessék fennhangon elolvasni csak egyetlen versét a sok közül, a Forradalom cimüt. Abban dobog a szive és dobogni fog, mig e világ világ.

Más is ugy van-e vele, nem tudom. Petőfi anapestusainak olvastán fizikai remegés fut át, mint aki villanyárammal telitett vezetékkel jutott érintkezésbe. A lüktető eleven sziv kergeti ezzel a ritmusos remegéssel a vért szerte a testbe, a főütőerekből a legtávolabb ágazó hajszálerekig.

A lüktető eleven sziv szabályozza ezzel a ritmusos remegéssel a vér szakadatlanul keringő áramát. Él ez a sziv. Heves és meg nem szünő életmüködést fejt ki. Gyüjti magába az eleven test élő piros vérét. Gyüjti, fölpezsdíti és további cselekvésre löki ki magából a renyhe, vértelen testrészek felé. A népből a népbe, a népből a népbe gyüjti és önti szakadatlanul.

Az üstökös — irták Petőfiről. A csoda. Holott éppen az ő esetében sem különleges természeti tüneményről, sem természetfölötti misztikumról nem lehet szó. Feltünése az adott kornak adott pillanatában az anyagi világ törvényszerü, dialektikus ritmusának valóságos iskolapéldája. A születés és elhalás, az enyészet és megujulás rendjében a minőségi változás, az ugrásszerü átmenet tipikus jelensége, akár az irodalmi, akár a társadalmi fejlődés nézőpontjából vizsgáljuk. Ő a forradalom maga, mely az irodalmi és társadalmi erők ellentmondásaiban előtte is jelen volt, benne feszült már, de eleven lángként belőle csapott ki. Hogy ő kiáltsa ki ország-világnak, amit elődei és kortársai négy fal között elsuttogni alig mertek: Akasszátok fel a királyokat! Ő merte verse fölé cimül odanyomatni a Respublica szót.

Pedig benne élt, hogyne élt volna, kortársaiban is a királyok elkergetésének vágya. Benne élt a világ népeiben a nagy francia forradalom óta. És bennük élt a köztársaság gondolata, hiszen az eszme ott izzott a levegőben. Egyébről se értekeztek a korszak külországai nagy haladó gondolkodói. Tudták a magyarok is, hogy Martinovicsék fejének a Köztársasági káté miatt kellett félszázaddal korábban porbahullani. De a feudális és polgári társadalmi rend nagy összecsapásának pillanatát Petőfi dala jelzi, mint riadó kürtjel, hogy halványuljon tőle a gyáva, de kaszára-kapára-vasvillára kapjanak tőle a bátrak. Az uj költő, a minőségileg uj költő szava ez, az öntudatra ébredő nép hangja, mely köntörfalazás nélkül, nyilt szóval bejelenti a sorsa fölött vitázó, szabadságának mértékével kockázó uraknak:

Szabadságunk, aki hozzád
nyúl,
Elbúcsúzhatik a világtól,
Szivében vér s élet nem
marad,
Kiürítjük, mint e poharat!

Nem hasonlat alakjában mérjük Petőfit az eleven valósághoz. Nem mondjuk, mert nem mondhatjuk róla, hogy olyan, mint a forradalom dobogó szive. Ő maga a dobogó sziv, mely felkorbácsolja és az agyba kergeti a vért. Ő a motora, tisztánlátó lángelméje a forradalmi cselekvésnek és ő tudja ezt magáról és tudatosan, hivatásszerüen vállalja a motor szerepét. Sem a vezéri dicsőség, sem a hatalom fénykörében nem kiván tetszelegni: fő, hogy menjen a munka, a régvárt társadalmi és politikai átalakulás, de minél gyökeresebben és minél gyorsabban. „Azzal, hogy kimondtam, miszerint nem bizom a minisztériumban — irja egyik ujságcikkében —, nem akartam én őket elkergetni, hanem öztönöztetni... viseljék magokat ugy, hogy általános bizalomban, szeretetben részesüljenek. A kocsis nem azért csattant ostorával, hogy lovai kidőljenek a rud mellől, hanem, hogy sebesebben hajtsanak." A motort akkor még nem találták fel, különben bizonyára ő sem a kocsihoz, hanem a gépi járműhöz fordult volna hasonlatért, mikor azt akarta kifejezni, hogy az emberi fejlődés forradalmi szakaszában nincs helye habozásnak, tanácstalankodásnak, renyhe ségnek. Itt cselekedni kell és ő, aki tizezreket lendített cselekvésbe március 15-én a pesti utcán, továbbra sem nézheti zokszó nélkül, hogy a cselekvésbe régi jó táblabirás pangás álljon be. Tovább kell menni, előre kell menni szünet nélkül és lankadatlanul.

Nincs talán költője a világnak, aki verselben annyiszor és olyan sok változatban megismételte volna a haladás parancsszavát: előre! Csatadalában, mint a dobpergés, ujult meg e szó, minden versszak után. Századának költőit is ugy rendeli csatasorba, mint a katonákat: „Előre hát, mind, aki költő, a néppel tüzönvizen át!" Ugyanez a nógatás, ösztökélés zug ki a forradalomra biztató Talpra magyar-ból, a dicsőséges nagy urak ellen a milliókat sikra szólitó verséből, a március ifjakat tettre buzditó visszaemlékezéséből. Mikor rádöbben, hogy „megint beszélünk, csak beszélünk" ismét barátaihoz, a megkötött szárnyu ifju sasokhoz fordul: „Föl, föl hazám, előre gyorsan, Megállni féluton kivánsz?"

A tettek vágya, tettek ereje,
Mind vad patak
Foly rajtam át, amelynek
habjai
Szilaj morajjal mélybe
omlanak.
Miért zárjátok el az utamat?
Bocsássatok!
Előre vonnak vágyaim,
de én
Használni s nem ragyogni
akarok.

Nem tud és nem akar féluton megállni. Szakadatlanul előre vonják vágyai és ő előre, szakadatlanul előre tüzeli, hajtja a forradalmat, mint sziv hajtja a kimagából ütemes dobogással a vért. Reszket a türelmetlenségtől, mikor a forradalom ügyének előrehaladása helyett minden vonalon csak „kárhozatos lomhaságot" lát, mikor felismeri a külső ellenség kártevéseinél nagyobb károkat okozó belső reakció alattomosságát és tele tüdővel követeli a halálos ítéletet rájok!

Ezt a költőt nem gyászolni kell ma, Fehéregyháza századik évfordulóján, de újra felfedezni, szavalni és követni szive élő ritmusainak parancsát. Előre, tovább előre a néppel tüzön vizen át. Ez a költő olyan friss és olyan időszerü, mintha ma szólna hozzánk és nem a halottak élén, mint Ady szólt nemzedékéhez, de az élők élén, valahol a haladás legelső soraiban, ahol az Októberi Nagy Forradalom élő szive, Majakovszkij lüktetett szakadozott verssoraival. Petőfi is azt hangoztatta, hogy a forradalom nem elszigetelt nemzeti ügy, de az elnyomott milliók ügye, hogy a szabadságért nem lehet egyetlen szűk arcvonalon harcolni, mert az csak akkor teljesedhetik ki, „Ha majd minden rabszolga nép Jármát megunva sikra lép." Az ő Egyenlőségi club-jának lapja, a Népelem, ismeri fel a román forradalom kitörésében újabb láncszemét az Európaszerte kivirult szabadságmozgalmaknak és Európa szabad nemzeteihez apellál, nehogy „Románia ege, hol most a keleti civilisatio kapuja nyilik, újra elboruljon."

Ha Petőfivel kapcsolatban csodáról lehet beszélni, akkor arról a valóban csodálatos felfogásbeli azonosságról érdemes megemlékeznünk, melyben alakja a román nép nagy forradalmi előharcosának, Bălcescunak alakjával és munkásságával fonódik össze. Ahogy Petőfi sem a reformokban és a Béccsel való alkudozásokban, hanem a forradalomban látja népe számára a felszabadulás egyetlen útját, Bălcescu is, még az emigrációból hazaküldött leveleiben is, szünetlenül figyelmezteti az otthoniakat, hogy „nem a diplomácia, de a forradalom hozza meg számukra a megváltást". Bălcescu Havasalföldön kiáltja fülébe népének: „Hiába estek térdre és könyörögtök császárok kapui és miniszterek ajtói előtt... Készüljetek fel tehát, hogy magatok vegyétek el, mert a császárok, a föld urai és a bojárok csak azt adják, amit a népek erőszakkal vesznek el tőlük." Petőfi más szavakkal, ugyanezt hirdeti a magyar alföldön: „Micsoda nyomoruság kérni akarni, midőn az idő arra int, hogy követelni kell, nem papirossal lépni a trón elé, hanem karddal... a fejedelmek ugyse adnak soha semmit, azoktól amit akarunk, el kell venni."

Sem Bălcescu, sem Petőfi nem voltak marxisták. Nem is beszélhettek össze. A történelemben semmi nyoma, hogy tudtak volna egymásról, hogy olvasták volna egymás irásait. Azonos forradalmi körülmények között mégis azonos felismerésre jutnak és e felismerés csodálatosan belelilik a marx-engels-lenin-sztálini elmélet ideológiai épületébe. S a két nép, melyeknek nevében beszéltek és beszélnek ma is, hozzánk, ime testvérként halad kéz a kézben az általuk megjelölt uton. És előttük ama korszakalkotó tanitások világitanak, melyeket a marxizmus klasszikusai fogalmaztak meg a jobb jövőért harcoló népmilliók számára. A világszabadság útján, az elnyomott népek békéjéért és szabadságáért.

SZENTIMREI JENŐ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A KÖLTŐ UTOLSÓ UTJA

1

Csendes, meleg eső kezdett szemerkélni a sötét fellegekkel terhes égből.

A Költő a hid karfájának támaszkodott, onnan nézte révedező szemekkel a csata utolsó vonaglásait. Titokzatos mosoly lebegett arcán, amelyen vörhenyes szakálla felé kis patakokban folydogált a nyári eső.

Az Ördög-patak felől gyorsan közeledett az ellenség. A lópaták és az emberek futólépésének zaja egyre erősebb lett, mint egy furcsa zivatar fenyegető moraja.

Amikor aztán a láthatár feketélni kezdett az ellenség mozgó hullámától amely folyton dagadt, elsöpréssel fenyegetve embert, állatot, fát és füvet, a szabadságharcosok táborában nyüzsgés támadt. A menekülés pánikszerü volt, de mégis: mintha a harcosok állásait láthatatlan fegyelem forditotta volna meg.

A Költő mozdulatlanul támaszkodott tovább a hid karfájához, mintha nem értette volna meg, hogy minden elveszett. Szive lassan, egyenletesen vert, és minden dobbanásából uj remény, uj hit támadt a szabadságharc győzelmében.

Körülötte eszeveszetten menekültek a harcosok. Ki gyalog, ki lóháton, ahogy tehette. Nemcsak megfutamodás volt ez a menekülés, hanem a világos ész meghátrálása az elemek zivataros kitörése elől. A haragos és könyörtelen többség kikerülése.

Az ellenség lópatáinak csattogása most mind közelebb és közelebb hallatszott. Mintha az erdélyi ugar hirtelen feltámadt volna. Dobbanásaiból a Költő belső hallása nemrég szőtt rimek mély harang kondulását vélte kibetüzni:

Ott essem el én a harc mezején,
Ott folyon az ifju vér ki szivemből;
S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az acéli zörej,
A trombita hangja, az ágyudörej...

2

A hid melletti vén fűzfa tövéből a Doktor szemei megakadtak a Költő mosolygó homlokán. Kiérezte a mosolyból a Költő ábrándos elkalandozását, s miközben utolsó szerszámait és enyhülést hozó kenőcseit egy kétkerekü taligára dobálta, a Költő felé harsogott bömbölő hangján:

— Gyerünk Petőfi, hisz Bem megfutamodott!

Aztán amikor a taliga elindult az áradattal, a Doktor felszökött egy megnyergelt lóra és neki iramodva a hidnak, magával ragadta a Költőt is.

Óriási ereje volt a Doktornak, hiszen a puszták embere volt, akinek karja hajlékony és kemény volt, mint a fiatal fűzek törzse. Olykor a csaták hevében két sebesültet is felnyalábolt egyszerre, hogy magával hurcolja őket fájdalmakat enyhitő sátrába.

A Költő mindkét kezével a nyeregbe kapaszkodott. A ló ügetése lassudott. Csendesen botorkált most a szekerektől, lovaktól és emberektől duzzadó országuton, mely Jobbágyfalvacska kunyhói között Héjjasfalva felé kigyózott.

A Költő nem tudta, hogy ez az utolsó ut. Pocsolyákkal, gödrökkel, mély szekérnyomokkal és emberi lábak körvonalaival tele ut volt ez. Olyan vad zürzavar uralkodott rajta, — lovak, emberek és szekerek összevisszasága, hogy az egész tavaszi áradáshoz hasonlitott, melyet mintha hirtelen hatalmas gát torlaszolt volna el. De ez az áradás ha nem is zajlott olyan eszeveszetten, mint ahogyan az imént nekiindult, csendesen folydogált, terjedt, dagadt, mint egy gigászi kovász, mely pillanatról pillanatra vastagszik.

Az országut lassan emelkedett. Emberek és lovak egyformán nagyokat fujtak a kimerültségtől. A szekerek hosszan nyikorogtak.

A Doktor érezte, hogy lovának elernyednek izmai. Leszállt, megszoritotta a nyereg sziját. Mikor ujra nyeregbe ült, látta, hogy a Költő imbolyogva távolodik.

A búni ut, ott szelte ketté az országutot és a Doktornak ugy tünt, mintha a Költő alakja reá lett volna feszitve az ut kereszteződésére. Most mind szaporábban lépett, mintha belső ritmus parancsára hallgatott volna, mintha zene vitte volna, melyet a Doktor nem hallhatott, de melynek lüktetését látta a Költő járásában.

Még egyszer utánanézett, aztán elvesztette szem elől.

3

Egyszerre csak a Doktor látta, hogy az ellenség bekeritési manöverrel kisérletezik. Megsarkantyuzta lovát és emberfeletti erőfeszitéssel kiszabadult az ellenség harapófogójából. Kukoricáson át vágtatott keresztül. Ezután a Küküllő mentén sarjadzó legelőket borzolták egy ideig a menekülők, majd forgókerekü malom mellett vitte el utjuk. Igy értek egy hidon keresztül, mind messzebb, Héjjasfalva felé.

A Doktor csak akkor állt meg, hogy letörölje kabátja ujjával homlokáról az eső és a halálfélelem hideg verejtékének cseppjeit, amikor érezte, maga mögött hagyta a halál vinnyogását.

Megkönnyebbülten felsóhajtott, de a következő pillanatban rettenetes ijedtség markolta meg a szivét: a Költő az ellenség harapófogójába maradt. Eszébe jutott az előbb látott kép. Az utkereszteződésnél elinamodó Petőfi, amint furcsán, sietve távolodik. Arra gondolt, hogy vissza kellene fordulni, megkeresni, a nevét kiáltani, rátalálni és megmenteni . . . De ujabb és ujabb menekülő csoportok jöttek, akiknek szemében a Doktor a halál rettegését látta.

Megint megsarkantyuzta lovát és egy ugrással eliramodott.

4

Petőfit később találták meg a ma Ispán-kutjának elnevezett forrás mellett. Egy ulánus lándzsája járta át mellkasát. A vér lassan szivárgott mentéjén át a kristályvizü forrásba, hogy ott eggyé legyen a vizzel és a földdel, mintha az utolsó pillanatban, emberfeletti erőfeszitéssel a Költő kialvófélben levő életét el akarta volna vegyiteni Erdély könnyel és vérrel áztatott földjével.

Ez a vér ihletett meg később egész sor nemzedéket a szabadságért való küzdelemben.

De akik a Költő megmerevedett testére rátaláltak, mindezt nem tudták. Azt sem tudták, mit jelent az a furcsa titokzatos mosoly, mely a halott tiszta arcán lebegett. Nem tudták, hogy a Költő utolsó szivdobbanása a világ népeié volt:

Ha majd minden rabszolga nép
Jármát megunva sikra lép
Pirosló arccal és piros zászlókkal
És a zászlókon eme szent jelszóval:
„Világszabadság!"

Fent, a kitisztult égen, magasröptü sas keringett.

Fehéregyháza felől a szellő mély harang kondulását hozta.

A forrás csendesen csobogott Petőfi élettelen halántéka mellett.

DR. CULCER SÁNDOR

RESPUBLICA

irta: PETŐFI SÁNDOR

Respublica, szabadság gyermeke
S a szabadság anyja, világ jótevője,
Ki bujdosol, mint a Rákócziak,
Köszöntelek a távolból előre!

Most hódolok, midőn még messze vagy,
Midőn még rémes átkozott neved van,
Midőn még, aki megfeszíteni
Kész tégedet, azt becsülik legjobban.

Most hódolok, most üdvözöllek én,
Hisz akkor úgy is hódolód elég lesz,
Ha a magasból ellenidre majd
A véres porba diadallal nézesz.

Mert győzni fogsz, dicső respublica,
Bár vessen ég és föld elédbe gátot,
Miként egy új, de Szent Napoleon,
Elfoglalod majd a kerek világot.

Kit meg nem térít szép szelid szemed,
Hol a szeretet oltárlángja csillog,
Majd megtéríti azt szilaj kezed,
Melyben halálos vésznek kardja villog.

Te lész a győző, a diadal-ív,
Ha elkészül, a te számodra lészen,
Akár virágos tarka pázsiton,
Akár a vérnek vörös tengerében!

Szeretném tudni, ott leszek-e én
A győzedelmi fényes ünnepélyen?
Vagy akkorára már tán elvisz az
Enyészet s ott lenn tart a sírba mélyen? —

Ha meg nem érem e nagy ünnepet
Barátim, emlékezzetek meg rólam...
Respublicanus vagyok s az leszek
A föld alatt is ott a koporsóban!

Jertek ki hozzám, s ott kiáltsatok
Síromnál éljent a respublicára,
Meghallom én azt, s akkor béke szál!
Ez üldözött, e fájó szív porára.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VAGYIM KOZSEVNYIKOV:

DANYILA

A kolhoz parasztjai mély szakadékból tavat csináltak. A töltést nyirfákkal ültették be. Kétezer rubelért apró halacskákat vettek és beeresztették a tóba. Nemsokára elszaporodtak a pontyok.

Danyila lett a tó őre. Gyomlálta a hinárhelyeket, tisztitotta medrét a tónak, meg a patakocskának, mely a viztartóba zuhogott. Korpával etette a kis halakat.

A kolhóz a tóból évente tizenegyezer rubel jövedelmet huzott. Danyila becsületes munkájáért egy szép uj gramofónt kapott ajándékba. Nagyképü lett. Betiltotta az asszonyoknak, hogy fehérneműjüket öblögessék a tóban.

Danyila egész napon át lebzselt a vizben, félmeztelenül. Testét belepte a hinár. Szép holdvilágos éjszakán szétkergette a tó partján harmonikaszó mellett sétáló legényeket.

— A halnak nyugalom kell — kiáltott rájuk Danyila. — A ponty idegesebb a disznónál.

Aztán egy szép napon mindnyájan megtudták, hogy közelednek a németek.

A kolhózparasztok felrakták vagyonkájukat a fogatokra és a pocsolyás utakon, hosszu sorban társzekerek huzódtak. Az elnök nem tudta rávenni Danyilát, hogy velük utazzon. Mikor mindnyájan elmentek, felkelt a kemencéről és átsántikált az árván maradt kolhózon. Felment a gátra és leült a görbén nőtt nyirfánál. Sokáig cigarettázott és nézte az égtől csillogó vizet.

Egy német osztag helyezkedett el a kolhózban. Danyilát kihallgatták és aztán elengedték. Krumplit ásni küldték, meg szalmát hurcolni a katonák számára készülő fekhelyeknek. Csupán kétszer verték meg. Egyszer azért, mert idejében nem vette le sapkáját a tiszt előtt, másodszor meg azért, mert felvette a bekecsét, holott mikor kihallgatták, azt felelte, hogy nincs bekecse...

Aztán egy tankcsapat is beköltözött a kolhózba. A tankokat a tó mögötti szakadékban rejtették el. Danyila a gát tetejéről szemlélte hogyan állitják fel a nehéz tankokat. De ráncos öreg arca közömbös maradt.

Este belépett abba a házba, ahol a tiszt lakott. Levette sapkáját, majd igy szólt:

— Hogyha őnagysága halat kiván enni, szivesen hozhatok.

A tiszt azt felelte:

— Harasó. Jól van.

Az éj sötét volt. Danyila halászszerszámokkal felment a gátra. A szerszámok egy rongyba voltak becsavarva. Megpihent egy keveset, aztán leereszkedett a gát másik oldalán. Egy lapát volt a kezében. Megköpdöste tenyerét és nekikezdett a munkához. A gátat kezdte aláásni.

Hajnalban a szakadékból a német tankisták hangos orditozásait lehetett hallani. Aztán lövések dördültek el. Mire összeszaladt az őrség, a szakadék már tele volt zavarosan hömpölygő vizzel. A viz tetején pedig a német tankisták uszkáltak, segitségért kiabálva.

Danyilát a most már üressé vált tónál találták meg.

Teljesen legyengülten ült a meggörbült nyirfa mellett és cigarettázott. Az ásó ott hevert mellette.

A tiszt parancsot adott Danyila agyonlövetésére. Háttal állitották a nyirfához. Danyila erősen a tiszt szeme közé nézett és bátor hangon megszólalt:

— Hát aztán mi lesz a halakkal „nagyságos uram?!" Hisz annyit készitettem, hogy még ön is lecsillapithatja hatalmas étvágyát — és a tó felé intett fejével, hol a hinár közt egy szárazon maradt sulyos hal vergődött.

A tiszt lőtt. De elhibázta a lövést. Danyila megtörölte véres vállát és elmosolyodott:

— Miért siet? Talán mégis jobb volna, ha felakasztana! Én bizony téged felakasztanálak és csak lábujjaddal érintenéd a földet, te...

Danyilát ledobták a töltésről a mélybe. Ott feküdt a hinár közt, arccal lefelé és a szélesen kitárt karjai mellett, mint sikamló arany fémrudacskák, csillogtak a szárazon maradt pontyok.

Megérkezett a fővárosba a Petőfi-ünnepségen résztvevő magyar küldöttség — a román küldöttség Budapestre utazott

Petőfi Sándor halálának százéves évfordulója alkalmából a fővárosban rendezendő ünnepségekre julius 28-án, csütörtökön este megérkezett a magyarországi iróküldöttség.

A küldöttség tagjai Andics Erzsébet, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Irodájának tagja, egyetemi tanár, Zelk Zoltán költő, a Szabad Nép, a MDP központi napilapjának szerkesztője és Kuckó Péter költő.

A magyar küldöttség fogadására az északi pályaudvaron megjelentek a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének képviselői, a román művészeti és művelődési élet személyiségei, a RNK Irószövetségének képviselői, valamint a Magyar Népi Szövetség Országos Központjának kiküldöttei. Megjelentek a fogadáson továbbá Széll Jenő dr., a Magyar Köztársaság bukaresti követe, meghatalmazott miniszter, valamint a magyar követség tagjai.

Csütörtökön este elutazott a fővárosból az a küldöttség, amely résztvesz Budapesten a nagy forradalmár költő halálának századik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségen. Népköztársaságunk küldöttségének tagjai: Salajean Leontin, a RMP Központi Vezetőségének tagja, helyettes egészségügyi miniszter, Sahighian Alexandru, az Irószövetség titkára és Jebelean Eugen költő.

Kik alkalmazhatnak munkást a munkaerőelosztó hivatal engedélye nélkül

A munka- és népjóléttügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a bányászati, kohászati, fémfeldolgozó és építkezési vállalatok mentesülnek az 1949 március 26-i miniszteri rendeletben előírt kötelezettségek alól és bizonyos szakmunkásokat a munkaerőelosztó hivatal jóváhagyása nélkül is alkalmazhatnak.

A fenti vállalatok közvetlenül alkalmazhatnak tehát: bányászokat, tűzmestereket, bányafalazókat, bánya-gépészeket, bányaszerelőket, kokszmunkásokat, kohászokat, gáztisztitókat, acélüzemi munkásokat, öntőket, formálókat, hengerlőket, lakatosokat, galvanizálókat, kazánmunkásokat és szegecselőket, marógép-, vasgyalugép-, esztergá-, lyukasztó, szerszámlakatos, kovács-, épületlakatos, villanyhegesztő és betonozó munkásokat, építkezési gépeket kezelő munkásokat, felvonó munkásokat, kőműveseket, szigetelő, útburkoló, aszfaltozó, híd-, alagut-, fémhidszerelőt, hőszigetelő, ács-, vasbetonkészitő, vizvezetékszerelő és csatornázó, valamint egészségügyi műszaki munkásokat.

Ugyancsak a munkaerőelosztó hivatal engedélye nélkül az iparvállalatok alkalmazhatnak mérnököket, technikusokat és orvosokat, függetlenül attól, hogy milyen bércsoportba sorolják őket. Közvetlenül alkalmazhatók még azok a napszámosok, akik **30 napnál nem dolgoznak többet a vállalatnál és akik építkezési vagy más közmunkákhoz szegődnek el.**

A miniszteri rendelet értelmében, **a vállalatok kötelesek a jövőben is a munkaerőelosztó hivataloknak bejelenteni munkaerőszükségleteiket, mert a megüresedett állásokat elsősorban a munkaerőelosztó hivatal nyilvántartásába felvett személyekkel töltik be.**

LESZÁLLITOTTÁK A SZESZESITALOK ÁRÁT

BUKAREST (Agerpress) — Az Állami Szeszjövedék ujraszámitotta a szeszesitalok és a gyufa jelenlegi árait és 25 százalékos árleszállitást léptetett életbe.

Ennek megfelelően, a szeszesitalokat a következő árakban hozzák forgalomba: különleges likörök literenkénti ára 493 lej, finom pálinka literenkénti ára 468 lej, másodrendű finomságu likörök literenkénti ára 450 lej, népi likör ára literenkén 369 lej, tojáslikör 790 lej literenként, 40 fokos finom pálinka 383 lej literenként, 45 fokos különleges pálinka 393 lej literenként, 50 fokos különleges pálinka literenkénti 403 lej, vermut literenkénti ára 294 lej.

MEDDIG VÁLTHATÓ KI A MÉTERÁRU?

KOLOZSVÁR. — A ruházati jeggyel rendelkező dolgozók a méteráru szelvényeket ennek az évnek a folymán, december 31-ig bezárólag, bármikor, minden megszoritás nélkül felhasználhatják.

Eszerint, ha a ruházati könyv tulajdonosa augusztus 15-ig bezárólag nem váltja ki az első félévre megszabott méterárut, ezen határidő eltelte után is kiválthatja azt 1949 december 31-ig bezárólag, bármelyik állami üzletben vagy szövetkezetben.

Augusztus 15-ike után megkezdődik a második félévre megállapitott méteráru mennyiség kiváltása.

Sztrájkok, tüntetések Ausztráliában

SIDNEY. — (Agerpress.) Az ausztráliai szaktanács és a bányászok szakszervezeteinek képviselői értekezletet tartottak, amelyen a szaktanács küldöttsége azt erőltette, hogy a bányászok vegyék fel a munkát mielőtt még a hatóságok tanulmányozás alá vették volna követeléseiket. *Hamilton*, a bányászok szakszervezetének alelnöke kijelentette, hogy a szakszervezet kitart a sztrájk mellett amíg vezetőit szabadlábra nem helyezik és a bányászok követeléseit nem teljesítik.

❊

Melbourne kikötőváros tengerészei július 28-án *24 órás sztrájkkal tiltakoztak az ellen, hogy Viktoria állam kormánya kihirdette a rendkivüli állapotokat.*

A rendkivüli állapotokat az úgynevezett *„elsőrendű fontosságú vállalatokra vonatkozó szovjetellenes törvény“* alapján hirdették ki. Ez a törvény felhatalmazza a kormányt arra, hogy *börtönbüntetés és bírságok terhe alatt a munka felvételére kötelezze a sztrájkoló bányászokat és tengerészeket.*

A sztrájkoló tengerészek felvonultak a parlament elé és azt követelték, hogy a miniszterelnök fogadja küldöttségüket. A tüntetők táblákat vittek a letartóztatott szakszervezeti vezetők szabadonbocsátását és azt követelve, hogy helyezzék hatályon kívül az egyesült szakszervezetek vagyonának zárolására vonatkozó törvényt és teljesítsék a bányászok követeléseit. A rendőrség megtámadta a tüntetőket és megakadályozta, hogy a tengerészek küldöttsége felkeresse a miniszterelnököt.

Lithgow bányászközpontban (Ujdél-Walles) a sztrájkoló bányászok gyűlésen tiltakoztak az ellen, hogy a szénszállitásnál segédmunkásokat alkalmazzanak. Az Ujdél-Walles tartomány északi és nyugati részeiben levő bányavidékre 1300 fegyveres katonát küldtek, hogy a bányákban dolgozzanak.

A vietnámi szabadságharcosok ujabb sikerei

SAIGON. — (Agerpress.) A vietnami rádió közlése szerint a vietnami csapatok folytatják a harcot a francia megszállók ellen.

Vietnami kötelékek *Hanoi környékén többször megtámadták a franciákat. Számos francia katonát megöltek és foglyul ejtettek.*

Július 14-én vietnami csapatok Hanoitól 14 mérföldnyire északra. Colen községnél visszaverték a francia csapatok 3 tankkal és 12 repülőgéppel támogatott támadását. 220 ellenséges katona esett el, nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak a vietnámiak

TERROR
a nyugatnémetországi választásokon

BERLIN. — (Agerpress.) Nyugat-Németországban a választási kampány a Kommunista Párt tagjaival szembeni szervezett terror jegyében folyik.

Az ADN hírügynökség jelenti, hogy *öt nyugat-németországi kommunistát, akik választási plakátokat ragasztottak, az amerikai megszálló hatóságok kezdeményezésére szervezett terrorista banda súlyosan bántalmazott.*

Ugyanez a hírügynökség jelenti, hogy a rendőrség házkutatást tartott *Erstben* (Schleswig-Holstein) a Kommunista Párt egyik tagjánál és elkobozott számos választási falragaszt, melyek Németország egységéért, szabadságáért és függetlenségéért való harcra hívták a németeket.

A lengyel kormány nyilatkozata a vatikáni kiközösitési határozattal kapcsolatban

VARSÓ. — (Agerpress.) A PAP lengyel távirati iroda jelenti:

A Vatikán nemrég határozatot hozott, mely kiközösitéssel fenyegeti meg azokat a katolikusokat, akik tagjai a kommunista- és munkáspártoknak, vagy rokonszenveznek e pártokkal.

Ez a határozat vallásos megtorlásokkal való fenyegetést jelent a hivők millióira, munkásokra, parasztokra és értelmiségiekre nézve, akik társadalmi és nemzeti lelkiismeretük szerint építik fel a Népi Lengyelországot, a társadalmi igazság alapján.

A Vatikán határozata semmilyen kapcsolatban nem áll a hit és a vallásos gyakorlatok iránti gondoskodással, *amelyeket Lengyelországban teljes mértékben tiszteletben tartanak és biztositanak, hanem ellenkezőleg a hivők vallásos érzelmeinek megsértését, az egyházi hatalommal való visszaélést jelenti olyan célok érdekében, melyeknek semmi közük sincs a valláshoz.* Ez a határozat vallási megtorlásokat helyez kilátásba olyan politikai nézetekért, társadalmi, politikai és közéleti tevékenységért, *mely nincs ingére a kisajátitott földbirtokosnak, a a kapitalistáknak és külföldi támogatóiknak.*

Az ujjászervezett lengyel állam

VEZETŐ EREJE A MUNKÁSPÁRT

és a vele szövetségben álló többi demokratikus pártok. *Az, aki a Munkáspárthoz való tartozása, vagy annak támogatása miatt akár bárkit is üldözni, a lengyel államba ütközik. A Vatikán határozata kihivás a munkás- és parasztmozgalommal szemben, mely mindig is szálka volt a reakció szemében.* A Vatikán határozata azok ellen irányul, akiknek vállaira nehezedik a fasiszta fenevad elleni harc legsulyosabb terhe, a népek szabadsága és függetlensége nevében vivott harc terhe, valamint azok ellen, *akiknek áldozata és hősiessége megmentette a pusztulástól az emberi kulturát és a civilizációt.* Ezzel szemben, mint köztudomásu, a fasizmussal és hitlerizmussal szemben, amelyek az emberiség történelmének legvéresebb bűnteényeit követték el — a Vatikán megértő és türelmes, sőt kedvező magatartást tanusitott. *A Vatikán határozata, akárcsak az Atlanti-Paktum és a többi támadójellegű szövetség, ugyanazoknak az imperialista köröknek az érdekeit szolgálja, amelyek falánk világuralmi törekvéseik kielégitésére, előkészitik a terepet az ujabb háború kirobbantására, és különösen Németországban a legocsmányabb támadó és revizionista ösztönöket uszitják Lengyelország ellen.*

Ennek legjobb bizonyitéka a pápa legutóbbi német nyelven elmondott beszéde. Ez a beszéd egyik láncszeme a vatikáni politikának, amely hogy megnyerje a német nacionalistákat, a Rdra és Nysa folyón lévő határaink és

A LENGYEL NÉP ÉVSZÁZADOS SZENVEDÉSEI NYOMÁN

visszanyert földjeink ellen irányul, azok ellen a földek ellen, melyeket a legutóbbi háboruban a szovjet és a lengyel katonák vére öntözött.

A lengyelellenes intrikákkal párhuzamosan az ellenség fokozza szabotázstörekvéseit az ország belsejében, amelyeknek az a céljuk, hogy szétzuzzák a lengyel nép vagyonát, melyet nagy munkával és lendülettel épit ujjá. Ennek a nagy munkának a megakadályozására Lengyelország ellenségei igyekeznek zavargásokat provokálni és aláásni a nemzet egységét.

Éppen ezért, *a Vatikán határozatát, a hivők döntő többsége és az egész európai öntudatos közvélemény ugy tekintette, mint merényletet a lelkiismereti szabadság ellen és mint kisérletet arra, hogy*

FELTÁMASSZÁK A PÁPASÁG LEGSÖTÉTEBB

középkori harci tradicióit az államval szemben.

Lengyelország történelmében tehát ez a határozat nem egyéb, mint a hivők megfélemlitésére irányuló *ujabb kalandor kisérlet, mely ugyan akkor a népi hatalom ellen is irányul és megkisérel beleavatkozni Lengyelország belügyeibe.* Az állami hatóságok remélik, hogy *a lengyel papság öntudatos rétegei ebben a kérdésben hazafias magatartást fognak tanusitani. A Vatikán határozata ellenétében áll a lengyel állam törvényeivel és igy azt nem lehet terjeszteni és végrehajtani Lengyelországban.* A papoknak és a többi egyházi személyeknek a jelenleg érvényben levő lengyel törvények után kell igazodniok és semmiesetre sem hajthatják végre idegen hatóság utasitásait, amelyek ellentétben állnak a lengyel törvényekkel és a lengyel államrenddel. *A hazafias és a lengyel állam iránt lojális lengyel papság, kötelezettségeinek teljesitése közben az állami hatóságok részéről baráti magatartást fog élvezni. Az állami hatóságok őrködni fognak a hivők vallásos érzelmeinek tiszteletbentartásán és a vallás gyakorlásának szabadságán, és nem fognak eltürni ezen a téren semmiféle megkülönböztetést.* Ugyanakkor az államhatóságok a legnagyobb szigorral fognak megtorolni minden olyan megnyilvánulást, amely a közrend megzavarására vagy a népi demokratikus rendszer ellen irányul.

Kétség sem férhet ahhoz, hogy

AZ ÖSSZES DOLGOZÓK TÁMOGATNI FOGJÁK

azokat az erőfeszitéseket, melyeknek célja az állam és az egyház közötti kapcsolatoknak olyan rendezése, amely biztositja a vallás teljes szabadságát, a népi állam teljes szuverénitását és a népi hatalom jogainak sérthetetlenségét.

Nem kétséges, hogy *a lakosság döntő többsége nem fogja eltürni azokat a mesterkedéseket, melyeknek célja, hogy a hivők vallásos érzelmeit az imperialisták és a háborus uszitók politikai céljaira használják ki.*

Julius 26-án Wladyslav Wolsky, közigazgatásügyi miniszter fogadta Zehoromanski püspök titkárát, aki nek átadta a Lengyel Köztársaság kormányának nyilatkozatát a Vatikán kiközösitési határozatának kérdésében. Wolsky közölte továbbá Zehoromanski püspökkel, hogy *elfogadta a püspökségnek azt az ajánlatát, hogy induljanak meg tárgyalások a kormány és a püspökség között a kölcsönös kapcsolatok rendezésére.*

A PETOFI EMLÉKÜNNEPÉLY RENDEZOBIZOTTSÁGA A KÖLTO HALÁLÁNAK 100. ÉVFORDULÓJÁN

PETŐFI-ÜNNEPÉLYT RENDEZ,

julius 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a DIÁKHÁZ NAGYTERMÉBEN.

Előadók:

Eusebiu Camilar és Csehi Gyula

Az előadás után művészi müsor következik

IDŐSZERŰ TERMELÉSI KÉRDÉSEK

Mi a szabvány-áru: a „STANDARD"?

Az utóbbi időben igen sokat hallunk a standardról. Nézzük meg csak közelebbről ennek a szónak a fogalmát és tárgykörét.

Standardizálás, szabványositás alatt valamely árucikknek egységesitését értjük méretben, mennyiségben, minőségben, vagy értékben. Ezt ugy kell értenünk, hogy előirják azt, hogy például a kaszát milyen minőségü acélból, milyen sulyban és milyen méretben kell gyártani. A kaszának az ilyenképpen előirt formája a *standard*, vagyis *a szabvány kasza*, mert ha bármilyen mennyiségben is gyártják a kaszát, mindegyik egy és ugyanazon formában, sulyban és minőségben, sőt árban készül el. A standard árunak különösen akkor van nagy jelentősége, ha tömeggyártásban készült bizonyos gépek alkatrészeit ugyanazon kivitelben, sulyban és méretben gyártják. Igy aztán megvalósitható az, hogy az ország különböző gyáraiban gyártott alkatrészekből bárhol összeállitható az illető gép. Az ilyen standardnak különösen nagy jelentősége van a gépkocsi iparban, mert nemcsak azt a nagy előnyt biztositja, hogy az ország különböző gyáraiban előállitott alkatrészekből összeszerelhető a gépkocsi, hanem ha egyik alkatrésze elromlik, az ország bármelyik gyárában készült alkatrésszel pótolható.

MIÉRT VAN SZÜKSÉG STANDARDIZÁLÁSRA?

A szocializmus épitésének szakaszában nemzetgazdaságunk fejlődése szempontjából igen nagy szükség van az árucikkek standardizálására. A nemrégiben megalakult Szabványositási Bizottság gondoskodik arról, hogy felszámolva a kapitalista termelési rendszerből örökségként ránkmaradt zürzavart, a standardok bevezetésével rendet teremt az árucikkek dzsungeljében. *A standardizálás magával hozza a termelvények minőségi emelését, a sorozatbani gyártással kiküszöböli azokat az árucikkeket, amelyekre nemzetgazdaságunkban nincs szükség és végül a legnagyobb előnye az, hogy nagymértékben hozzájárul az előállitási költség csökkentéséhez.*

Állami Tervünk második évnegyedében az Állami Szabványositási Bizottság több állami standard-árut hagyott jóvá, amelyeknek legyártását juniusban már sikeresen meg is kezdték. Amint életbelép és megkezdődik egy standard-áru gyártása, sulyos büntetés terhe mellett szigoruan tilos bárhol az országban olyan árucikket előállitani, amely nem készül a jóváhagyott standard-áru előirásai szerint.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS ÉLELMISZERÁRU STANDARDCIKKEK

Nemzetgazdaságunkban a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek igen jelentős szerepet játszanak. Ebben a szektorban is szükség volt a standard bevezetésére, mert a tökés gazdálkodás itt is — mint mindenütt — a legnagyobb zürzavart és fejetlenséget hagyta maga után. A mezőgazdasági termékeknél és élelmiszereknél bevezetett standard hivatott arra, hogy biztositsa ezeknek a termékeknek legjobb értékesitését ugy a belföldi, mint külföldi piacokon.

Az élelmiszeriparban — mint ismeretes — az áruk romlásnak vannak kitéve, amely igen nagy veszteségeket okoz nemzetgazdaságunknak. A vegyes iz, a paradicsomkonzerv, napraforgó és tökmagolaj, a nagyszebeni szalámi, csőtészta és egyéb élelmiszeráru standardizálása megszünteti majd a romlásból előálló felbecsülhetetlen anyagi károkat és hozzájárul a romlandóság teljes megszüntetéséhez. A standardizálás például, a paradicsom és az ecet sürübbé tételét irja elő, amely körülmény nagymértékben hozzájárul az önköltségi ár csökkentéséhez, mert csomagolási és szállitási költségmegtakaritást jelent.

A standardizálás fontosságát a mezőgazdaságban a legjobban az olajpogácsa esetében láthatjuk. A multban — mint ismeretes — az étolaj kivonása alkalmával fennmaradó magrészből kapott olajpogácsát igen csekély mértékben értékesitették, bár külföldi piacokon nagy volt a kereslet, különösen azokban az országokban, amelyekben kismértékben termett természetes takarmány. Megtörtént a multban az is, hogy igen gyakran olajpogácsa néven olyan napraforgó magot szállitottak külföldre, amelyből az olaja csak egész csekély százalékban sajtolták ki. Ezt azért tették, mert igy dugva kiszállithatták az értékes étolajat és a vámilleték lényegesen alacsonyabb volt. A nemrégiben jóváhagyott standard biztositja az olajpogácsa tápértékének növelését, valamint az olaj kisajtolásának gazdaságosabb eljárását.

A mezőgazdasági termékeknél standardot állapitottak meg a lucerna és a lóhere magnál is, amely biztositja a magok csiraképességének növelését. Ez a standardizálás a termelés 10 százalékos növelését jelenti, amely pénztértékbe átszámitva 100 milliós megtakaritást jelent az országnak.

Az ipari cikkek standardizálása

A szabványositás, a standardizálás jelentősége a legszembetünőbb az iparban.

A legujabban jóváhagyott standardok között szerepel az ásók szabványositása is. Ez a fontos mezőgazdasági szerszám eddig több mint 60 különböző formában került piacra. Ezt a zürzavart most végképpen felszámolja a standard-ásó, amely egységes formában, jó minőségben és olcsó áron kerül piacra.

A standardizálást bevezették a legtöbb ipari cikknél — egyelőre a legfontosabbaknál —, amelyeket a multban sokszor többszáz formában gyártották különböző alakban, különböző sulyban és magától értetődik, hogy különböző árban is.

Az Állami Szabványositási Bizottság ujabb árucikkek standardizálásán dolgozik és rövidesen ujabb árucikkek készülnek majd egységes formában, sulyban, minőségben és árban. Ez pedig azt jelenti, hogy *a termelvények minősége lényegesen megjavul, a munkát megkönnyitik, mert a standard-áru kidolgozásánál figyelembe veszik azt is, hogy menynyire felel meg a munkában.* A standard-áruk ezenkivül jelentős összegü megtakaritást jelentenek az ország nemzetgazdaságának.

A szabány-áruk által nyujtott előnyök a szabványositásnak mind nagyobb teret biztositanak első Állami Tervünk teljesitéséért és tulszárnyalásáért folytatott harcunkban és ezért minden munkásnak, minden technikusnak és vállalatvezetőnek hazafias kötelessége tudásával, szakértelmével és segitségével támogatni a szabványáruk elkészitését és gyártását, hogy minél hamarabb meghozzák azokat a gyümölcsöket, amelyek hozzájárulnak nemzetgazdaságunk további megerősödéséhez.

Vietnam nem kér a „nyugati kulturából"

Amerikai vélemény szerint Vietnamban 150 ezer francia katona harcol. A harc az imperialisták szerint az európai „kultura" átplántálása érdekében folyik. A rablóhadsereget az Egyesült Államok kormánya tényleges támogatásban részesiti: elavult amerikai fegyvereket szállit nekik. Ezek a fegyverek „jó kezekbe" kerülnek. Mintegy 25.000 SS-katona harcol az idegenlégió soraiban. A vietnami nép szabadsága ellen támadó francia hadseregben bünözők tömege található: rablók, gyilkosok, a második világháboru tömeghóhérai. Természetes, hogy ez a gyarmati háboru inyükre van ezeknek a bünözőknek.

A francia igazságügyminiszter a közelmultban egy körlevelet intézett a börtönök igazgatóihoz. Felszólitotta őket, hogy válogassák ki katonáknak a megfelelő börtöntöltelékeket. Az igazgatók teljesitették a miniszter kivánságát és jelenleg ezer és ezer ilyen börtönlakó harcol a szabadságért küzdő vietnami nép ellen.

Mit is lehet várni egy ilyen hadseregtől, amelyben a bünözők minden árnyalata képviselve van? Amerre járnak, szenvedés, nyomor, megaláztatás, rablás és gyilkosság, porrá égett falvak kisérik a nyomukat. Nincsenek tekintettel nőkre, gyerekekre, sem pedig idős emberekre. Szabadon garázdálkodnak, nem vonja őket senki sem felelősségre a sorozatos gyilkosságokért. A népáruló francia kormány ezzel bizta meg őket, ez a feladatuk. És ez a feladat megfelel jellemüknek".

A vietnami nép a több évszázados elnyomás folyamán szenvedésein keresztül meggyőződött arról, hogy a gyarmati élet pusztulást jelent a számára. Egyetlen egy kiut kinálkozik ebből a sorsból: fegyvert fogni és áldozatot nem kimélő harcban kikergetni az elnyomókat Vietnam földjéről. A vietnami nép megragadta ezt a fegyvert. A fiatalok tizezrei harcolnak a francia és SS söpredékek ellen. Nem kétséges ennek a harcnak a kimenetele. A vietnami nép erősebb és győzni fog, megteremti a szabad, független országát.

A minőségi versenyben lemaradt a „Herbák János"-müvek — a nagyváradi Solidaritatea cipőgyár nyerte a versenyzászlót

NAGYVÁRAD — A Bőripari Szakszervezeti Szövetség Végrehajtóbizottsága megvizsgálta az ország cipőgyárainak és bőrgyárainak eredményeit és úgy találta, hogy a nagyváradi „Solidaritatea" cipőgyár az összes üzemek közül a legjobban teljesitette feladatait az Állami Terv második évnegyedében. Különösen a minőségi munka terén mutatott fel egészen kimagasló eredményt. **A bőripari szövetség vándorzászlaját, amelyet az első évnegyedben a „Herbák János"-müvek nyert el, a második negyedévben tehát a nagyváradi „Solidaritatea" üzem hóditotta el.**

Még az első negyedévben szocialista munkaversenyt vivott egymással a „Herbák János"-müvek és a „Solidaritatea". A dolgozók alaposan felkészültek a versenyre és nemcsak mennyiségi eredményekre törtek, hanem a minőség feljavitása terén is nagy erőfeszitéseket tettek. Kölcsönös tapasztalatcsere útján igyekeztek a lábbeliek minőségét olyan mértékben javitani, amilyet öntudatos dolgozóktól joggal elvárhatnak más szakmában dolgozó társaik. **Az alaposan megszervezett munka következtében a „Herbák János"-müvek nyerték el a zászlót, mégpedig a minőségi téren elért eredményeik következtében.** A „Solidaritatea" minőségi munkája miatt vesztette el a versenyt. Mostani győzelmük tehát kétszeresen értékes, mert éppen az elmult negyedév hiányosságainak felszámolásával, minőségi munkájuk ugrásszerű emelkedésével ragadták magukhoz a versenyzászlót.

A gyár vezetősége és dolgozói helyes birálattal és önbirálattal levonták a vereségből adódó tanulságokat és minden erejükkel és tudásukkal a minőség javitására törekedtek.

Igy történt, hogy a nemrég még csak félig gépesitett üzem az ország összes cipőgyárai között legjobbnak bizonyult, s azzal, hogy körülbelül két hónapja áttértek az összes munkafolyamatok gépesitésére, sikerült fokozniok a gyártmányok minőségét.

A MEGSZERVEZETT MUNKA EREDMÉNYE

A versenyzászló átadására Nagyváradra érkezett **Brebán Vasile**, a Bőripari Szakszervezeti Szövetség elnöke, — az összes érdekelt gyárak igazgatói, technikusai és kiküldött munkásai előtt — elemezte az ország versenyeredményeit. Eszerint **a verseny második helyezettje a bákói „Partizán", amely az utolsó helyről küzdötte fel magát, holott nehéz körülmények között, fogyatékos technikai kerettel és kevés jó szakmunkással rendelkezik.** Ennek ellenére a helyesen megszervezett munkával és a munkafegyelem megjavitásával rengeteget javitottak gyártmányaik minőségén.

MINDEN MEGÁLLÁS LEMARADÁST JELENT

A Bőripari Szakszervezeti Szövetség elnöke rámutatott arra is, hogy legnagyobb cipőgyárunk, a kolozsvári „Herbák János"-müvek, kissé elbizta magát az utóbbi hónapok sikerei következtében s bár **a munka ebben a hatalmas, szalagrendszerrel dolgozó üzemben nem esett vissza, de — nem is fejlődött.**

— Minden megállás egyuttal lemaradást is jelent — hangzott az elmarasztaló birálat.

Ugyanakkor megállapitották, hogy bármelyik kisüzem elnyerheti a büszke „élüzem" elnevezést. Nem mindig a gépek és a munkások száma határozza meg, hogy egy üzem hogyan hajtja végre a tervet, hanem a dolgozók erőfeszitése, a munkamódszerek észszerü megszervezése és mindazon előfeltételek megteremtése, amelyek biztositják a termelés és a munka termelékenységének növelését.

Az eredmények elemzése és a számos, értékes hozzászólás komoly termelési értekezletté avatta a nagyváradi összejövetelt, melynek során a Bőripari Szakszervezeti Szövetség egyik kiküldöttje, Cristea Constantin javaslatára uj **minőségjavitó versenybe léptek a bőripari üzemek és cipőgyárak.**

Az aranyhimzéssel gazdagon diszitett gyönyörü vörösselyem versenyzászlót a „Solidaritatea" összes munkásainak jelenlétében adták át felemelő ünnepség keretében. Ezalkalommal az üzem számos élmunkása kapott pénzjutalmat és nyilvános dicséretet.

Vizsgáznak a leendő birák

KOLOZSVÁR. — A virágokkal feldiszitett törvényszéki tárgyalóteremben kilenctagu bizottság ül a vörös vászonnal bevont asztalnál. Egyetemi tanárok, birók és ügyészek. Az egyéves jogi iskola vizsgáztató bizottsága. Elnök: *Linzmayer* Károly dr. táblabiró.

A bizottság előtt vizsgázó csoport ül a padokban. Egy évvel ezelőtt gyárakban, üzemekben és a falvakon dolgoztak a termelés emeléséért. Ezután mint hivatásos birák szolgálják a népi igazsagszolgáltatást. A multban nagyrészt fizikai munkát végző és kevés előképzettséggel rendelkező hallgatók aránylag rövid idő alatt bámulatos könnyedséggel sajátitották el a jogi ismereteket.

Valamennyien tisztában vannak feladatalkkal. Tudják, hogy az igazságügyi reform csak ugy lesz élő valóság, ha a népi ülnökök mellett a dolgozók osztályának legjobbjai nagy számban látják el a birói, ügyészi és általában a jogi ismereteket igénylő teendőket.

A feltett kérdésekre elhangzó válaszok pontosak és helyesek. A feleletekből meg lehet tudni, hogy mi az elbirtoklás, milyen arányban örökül a házastárs, milyen esetben vonható vissza az ajándékozás, a büntetőjog szerint ki tekinthető visszaesőnek stb.

A polgári perrendtartás előadója dr. *Matei* Nicolae táblai főügyész kérdést tesz fel: Mi az igazságszolgáltatás feladata a Román Népköztársaságban?

Bardóczi György udvarhelymegyei földmüveg helyesen mondja el, hogy az igazságszolgáltatás célja: megvédeni országunknak a Román Népköztársaság Alkotmányában meghatározott szociális gazdasági szerkezetét, az állampolgárok alapvető politikai jogait, a munkához és a piheneshez való jogát, valamint minden olyan jogot, amelyet az Alkotmány és a törvények biztositanak, különös tekintettel az állami intézmények, állami vállalatok, szövetkezetek és valamennyi közösségi szervezetek érdekeire.

Balázs József lövétei bányamunkás, a biró multbeli és jeleni szerepéről beszél a feltett kérdésre. Ezután az alkotmányjog előadója a néptanácsok működésével kapcsolatosan tesz fel kérdéseket. A felelők rámutatnak arra, hogy az Alkotmány biztositja a széles népi tömegek részvételét az államhatalom vezetésében. A demokratikus centralizmus elve alapján működő néptanácsok mint az államhatalom helyi szervei, a legszélesebb néprétegek bevonásával oldják meg a helyi jellegü gazdasági, kulturális, egészségügyi, nevelési, stb. kérdéseket.

A vizsga anyagában szerepel a dialektikus materializmus is. A hallgatók alapos elméleti és politikai felkészültségről tesznek tanuságot. A dialektikus materializmus tételeinek alapos ismerete biztositja az elsajátitott elmélet gyakorlati alkalmazását.

A kérdések és feleletek alapján kitünik, hogy az egyéves jogi iskola hallgatói komoly munkát végeztek. — Ugyanakkor elismerés illeti az előadói kar minden tagját, mert nagy elfoglaltságuk ellenére, időt és fáradságot nem kimélve, eredményesen látták el nehéz feladatukat.

LEONID GYULA
levelező.

Példát mutattak

az egeresi járás szövetkezetei

EGERES. — Az egeresi járás szövetkezeteinek elnökei, ügyvezetői és gazdasági felelősei, az egeresi kulturotthon termében szövetkezeti gyülésre ültek össze. A kolozsmegyei Szövetkezeti Szervező Bizottság részéről megjelentek *Cicatricis* Irén és *Moraru* Aurél szervezőbizottsági tagok, *Kocsis* György egeresi járási irányitó ellenőr, s az egeresi járás szövetkezeteinek vezetői.

A gyülésen feldolgozták az új szövetkezeti törvényt és a mezőgazdasági gép- és szerszámosztály megszervezésének kérdését. A hozzászólások egész sora tette érdekessé és változatossá a gyülés lefolyását. A lelkes hangulatban lefolyt gyülés végén a megjelent igazgatósági tagok kötelezettséget vállaltak, hogy *a jövőben fokozottabb tevékenységet fejtenek ki és ennek megfelelően kötelezettséget vállaltak arra, hogy a hónap végéig járásonként és szövetkezetekként 20 százalékkal fogják emelni a tagok létszámát, az 1948 december 31-i létszámhoz viszonyitva.*

A szövetkezeti vezetők minden támogatást megkapnak munkájukhoz és így a munkaversenyek szellemétől áthatva, minden remény meg van, hogy munkájukat sikerrel zárják.

A verseny eredményeire visszatérünk.

Az ideiglenes bizottság biztositotta Szamosujvár zöldségellátását

SZAMOSUJVÁR. *(Levelezőnktől.)* — A szamosujvári Ideiglenes Bizottság eddig is hatalmas munkát fejtett ki. Igy a város közellátásának feljavitása érdekében elhatározták, hogy a Szamos-parton fekvő „Berek" nevü füzest teljesen kiirtják. A munkálatokat rövidesen befejezik és így több mint 30 hold kiváló minőségü termőföldhöz jut a város, mélyet zöldségtermesztés céljára fognak felhasználni. A kitisztított földterület nagyrésze már be van ültetve különböző zöldségfélékkel. Tervbe vették újabb berekirtási munkálatok elvégzését. Igy a jövő évben 45—50 hold eddig terméketlen föld fogja olcsó áron biztosítani a város dolgozóinak friss zöldséggel való ellátását.

KISS ENDRE

Folyik az aratás és szántják a tarlókat Szatmár megyében

SZATMÁR. (Kiküldött munkatársunktól.) — A megye területén július 7-én kezdődött meg az aratás. A lapályos vidékeken ez a munka július 25-ig 95 százalékban befejeződött, a dombos vidékeken pedig 60 százalékban aratták le a szatmármegyei falvak dolgozó parasztjai a termést.

A nagy esőzések erősen hátráltatták az aratási munkálatokat — állapitja meg a megyei ideiglenes bizottság mezőgazdasági ügyosztályának hivatalos jelentése —, azonban ennek ellenére az elvégzett munkálatok jó eredményt biztositottak.

A megye területén a tarlószántás teljes lendülettel folyik és a learatott földek nagyrészét már fel is szántották.

Az aratási munkálatok elvégzésében — amelyet a megye községei és járásai egymásközt versenyszerüen inditottak — a következő eredmény alakult ki: első helyen a szatmári, második helyen az erdődi, míg harmadik helyen a szamosi járás van. A kápolnoki járás az aratási munkálatokban a legutolsó helyre szorult.

A bekövetkezett kedvező időjárás lehetővé tette, hogy több helyen már a cséplés is megkezdődjön.

A szamosmegyei dolgozó parasztság *nagy lelkesedéssel fogadta az uj földadó-törvényt*

DÉS. — *(Kiküldött munkatársunktól.)* A Magyar Népi Szövetség szamosmegyei szervezetének székházában beszélgetünk *Vincze* Márton káderfelelőssel. A szakszervezetek munkája, fejlődése után érdeklődünk.

— Az elmult vasárnap 47 szervezetnél dolgozták fel kiküldötteink az uj földadó jelentőségét. Az eddig beérkezett jelentésekből már megállapithatjuk, hogy *a falvak dolgozói rendkivül nagy lelkesedéssel fogadták az uj törvényt, amely osztályharcos szellemben siet a dolgozó falusi nép segitségére. Az uj törvény mindenhol nagy megelégedést keltett és különösen a középgazdák részéről, akik egyre jobban érzik, hogy ez az uj törvény nagy mértékben járult hozzá ahhoz, hogy felismerjék helyüket, amely osztályhelyzetüknél fogva a munkásosztály mellé állitja őket.*

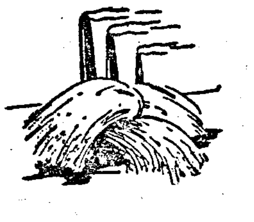

Kulturkérdések is előtérbe nyomulnak. A falusi MNSz szervezetek a kulturotthonokon keresztül

felvilágositó előadásokkal

küzdenek a babonás szokások és a másféle miszticizmus ellen. A kulturmunka nagyban elősegiti az együttélő népek közti igazi baráti együttmüködést. Az elmult szombaton Désen, a MNSz a Demokrata Zsidó Népközösséggel együtt rendezett igen jól sikerült szinvonalas müsoros estét.

— Szervezeteinkben — mondja Vincze Márton káderfelelős, a távollévő megyei elnök helyettese — érzékelhető fejlődési folyamat indult meg. Példa erre szamosujvári szervezetünk, amely még néhány hónappal ezelőtt az utolsó helyen kullogott. Kispolgári szellem bénitott meg itt minden egészséges kezdeményezést. Nem is lehetett másként, mert a szamosujvári MNSz vezetőségében kisajátitott malomtulajdonosok és azokhoz közelálló személyek furakodtak be.

— Eltávolitottuk a szervezet vezetéséből ezeket a nem odavaló és az osztályharcos szellemet teljesen nélkülöző személyeket. Az uj vezetőségbe a munkásosztályhoz hü és

osztályöntudatos elemek

kerültek be és ez már meg is mutatkozik a szervezeti életben.

— A legutóbbi értekezleten a szamosujvári MNSz szervezet utcafelelősei — számszerint hatvanan — teljes létszámban vettek részt. A nagygyülés résztvevőinek száma meghaladta a 240-et, emelkedett akkor, amikor a dési városi szervezet gyüléseinek résztvevői nem haladják tul a 60—70-es létszámot.

Névszerint érdeklődünk a jó munkát végzett szamosujvári MNSz tagok és uj vezetők után. *Sztrányiczki* Pál titkár, *Szekeres* István szervező felelős, *Kozma* Mária, *Dominics* Anna, *Bokor* Erzsébet utcafelelősök nevei kerülnek szóba, mint akik különös jó munkát végeztek a szervezeti élet terén.

Az elért eredmények mellett a szamosmegyei MNSz szervezet vezetői a

HIÁNYOSSÁGOKAT

is figyelemmel kisérik és sorba igyekeznek azokat felszámolni. Ebben a munkában is eredményeket sorolhatnak fel. A legnehezebben megy a hiányosságok megszüntetése a sajtólevelezők beszervezésének munkájában. Ezen a téren magunk is rámutatnak arra, hogy hosszabb ideje már kértük lapunk számára egy dési tudósitó kijelölését és még a mai napig sem tudtunk erre a fontos munkakörre megfelelő személyt beállitani.

— A sajtó kérdésének fontosságával tisztában vagyunk — fejti ki előttünk Vincze Márton — és mindent elkövetünk, hogy ezen a téren mutatkozó hiányosságokat a legrövidebb időn belül felszámoljuk. Eredményes munkát akarunk ezen a téren is végezni. Szorosabbra akarjuk füzni a sajtóval kapcsolatainkat és lapjaink szellemének munkájába minél szélesebb rétegben szeretnénk tömegeinket belevonni.

A szervezeti élet minden ágában megmutatkozó eredmények biztositéka annak, hogy a szamosmegyei MNSz szervezet a hiányosságok felszámolásával a gyors ütemü fejlődés utjára lépett és önerejéből is képes arra, hogy a még fennálló kérdéseket mind sorra megoldja.

(t.— k.—)

FALVAINK ÉLETÉBŐL

BRÁD. — Az elmult napokban tartotta meg tisztujitó közgyülését a szövetkezet. Az uj vezetőség, beiktatása után azonnal megkezdte tevékenységét. Kibővitették a szövetkezetet.

Ma már zöldségnemüeket és gyümölcsöt is árusitanak a szövetkezetben, mi több, szövetkezeti falatozót is létesitenek, ahol felvágott féléket és hüsitő italokat fognak kiszolgálni.

CSONGRÁDI ISTVÁN

*

CSOMBORD. — A szőlészeti szakiskola növendékei — valamennyien dolgozó földmüvesifjak — kirándulást rendeztek. Meglátogatták Torockót és a Székelykő környező vidékeit. Az ifjakat *Császár* Gyula mérnök és *Demeter* Miklós intéző kisérték el.

Az ifjak kirándulásának költségeit az állam fizette, ezzel is előmozditva az ingyenes szőlészeti iskolában tanuló fiatalok szellemi és testi gyarapodását. A torockói dolgozó földmüvesek örömmel látták vendégül a szakiskola növendékeit.

GAÁL ZSIGMOND

*

SZAMOSARDÓ. — A Román Munkáspárt szervezetének javaslatára a RDNSz szervezete napközi otthont létesitett. Az iskola termeit használják erre a célra. A dolgozó földmüvesasszonyok nyugodtan végezhetik a mezei munkákat, mert a napközi otthonban gondosan vigyáznak gyermekeikre. A felügyeletet Bereczki Ida tanitónő látja el.

ÁRVÁN

*

BOGÁT. — Az utóbbi időben nagyon fellendült a kulturélet. Boros Gyula igazgató tanitó jól végzi munkáját. Dalárdát szervezett, s utmutatásai alapján több mint 400 kötetes könyvtárat létesitettek a község dolgozó földmüvesei.

A demokratikus szervezetekbe tömörült földmüvesek nemrégen fejezték be az iskolaépület kijavitását. Ezt önkéntes munkával végezték el. Most, ugyancsak önkéntes munkával, korszerü, minden igényt kielégitő községi istállót épitenek.

n. m.

A szövetség még szorosabb lett

A környező hegyek teteje fölött már szürke köd ült. A nap meleg volt — az erdők fölötti pára összegyült és megkoronázta a csucsokat. A Székelykő kopár sziklái élénken fehérlettek elő a szürkeségből, az Öreghavas távoli ormán mély szinben kéklett az erdő. Nyugalom terült el Aranyosszentmihályon.

Az udvaron ültünk. Mint szivesen látott vendég ott volt velünk a nagy falusi csend. Pálfi Miklós asszonya a kut körül szorgoskodott valamit.

Pálfi Miklós középparaszt. Hét hold földje van. Az az ember, akinek fejében már jóideje felgyülemlettek a most megvalósuló népi álmok. Tudja, hogy hol a helye: a dolgozó parasztság érdekében munkálkodott örök életében. A felszabadulás után már azt hirdette, hogy a földet turó szegény nép egyedüli felemelkedésének utja: a közös, kollektiv gazdaság. Most teljes szivéből örül, hogy Népköztársaságunkban is megalakultak az első ilyen földközösségek.

Szentmihályon nem volt kulturotthon. Nemrégen történt, hogy a Román Munkáspárt helyi szervezete összehivta a község dolgozóit. Elhangzott a javaslat:

— Nincs kulturotthon, épitenünk kell!...

— Épitünk! — volt az összegyült szegény- és középparasztok felkiáltó válasza.

Ma már javában folyik a munka. Százezer darab téglára volt szükség. A vályogot a dolgozó földmüvesek termelték ki. Önkéntes munkával persze. A téglákat most vetik a cigányok, hiszen az ők számukra, az ők kulturális felemelkedésük előmozditására is épül az uj otthon.

Őszire már tető alá is kerül.

*

Kemény osztályharc folyik Szentmihályon. A dolgozó földmüvesek a jobb életért küzdenek. A reakció a babonákat ápolgatja, élesztgeti a misztikus hiedelmeket és rémhireket terjeszt. Ezt nagyon átlátszó módon csinálja. Bágyonban azt mondották nekünk, hogy a kövendi határban mindent elvert a jég. Kövenden a szentmihályi határban történt jégkárról mondottak rémmeséket. Szentmihályon pedig, amikor a termésről kérdezősködtünk ezt válaszolták:

— Nálunk szép a vetés. Régen nem volt ilyen szép... De a szegény bágyoniak... azoknak mindenét elverte a jég.

A rémhirek a korcsmában születnek, ez a rákfenéje a falu fejlődésének. Az alkoholgőzös helyiségben mindig nagy a forgalom. Nagygazdák és az ők befolyásuk alatt álló néhány öntudatlan közép- és szegényparaszt dugja össze fejét s koholja a népellenes hireket. Köntös Béla a fő rémhirterjesztő, méltó társa Rajka Jóska. Debreceni Sándor nyersbőrt hálóztak be. Ez utóbbi hordja szét a faluban azokat a zagyva hireket, amelyeket a két előbbi kikoholt.

Akadnak még olyan emberek, akik elhiszik ezeket a meséket, de a falu zöme, — öntudatos dolgozó földmüvesek — nevet a kósza híreken.

*

A hegyek árnyékot vetettek a falura. Az Aranyos sebes vizének zugása hozzánkig hallatszott a nagy csendben. Pálfi Miklós a maga dolgos, becsületes, egyszerü paraszti életéről beszélt:

— Egykor ugy képzeltem, hogy a dolgozó földmüvesek külön harcot vivhatnak. Ugy hittem, hogy a falu népe hivatott az uj élet megteremtésére. Nem láttam meg azt, hogy Dózsát tüzes trónon égették meg, mert elbukott az egyedül harcoló parasztság. Nem vettem figyelembe a negyvennyolcas forradalom tanulságait sem.

— Ma már másképp, nyitott szemmel látom a dolgokat. A munkásosztály az erő, a tett. A dolgozó tömegek forradalmi vezetője. Minekünk, szegény- és középparasztoknak támogatnunk kell a munkásosztály harcát. Velük szoros szövetségben kell haladnunk a szocialista rend megteremtésére.

— Mindent a munkásosztálytól kapunk. A Párt segitette dolgozó földmüves társainkat, hogy megalakulhatott az ország első öt kollektiv gazdasága.

— A Párt javaslata volt a most megszavazott földadótörvény. Ez felmérhetetlen segitség nekünk.

— Régen a perceptorok vetették ki az adót. Kényük-kedvük szerint. Most a vagyoni helyzetnek megfelelően a néptanács állapitja meg. Az elmult évben 12.000 lejnél is több adót fizettem. Most, az uj adórend értelmében a felét fogom fizetni. Nagy könnyités.

— Meg is vannak elégedve a faluban az emberek, s hálásak a Pártnak. Háláukat a munkásosztály iránti hüséggel nyilvánitjuk ki.

— Egy lépcsővel ujra szorosabb szövetségünk: a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége.

*

A havas felől szél fujt. Végig huzott a falu fölött ... a hegyszorosból és szétterült a völgyön. Megmozgatta a fák ... igenlően bólintottak Pálfi Miklós szavaira az udvaron nőtt fák koronái.

SZÉKELY GYÖRGY.

Hírek

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Szabadság-tér 23., II. emelet. Telefon: 13—33.
Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19—11.
Laptulajdonos: „Petőfi" Lap- és Könyvkiadó RT.
Felelős szerkesztő: LÁZÁR JÓZSEF.
Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.
A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411—1949. társascég sz. alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekkszámla: 40.623

Egy buzaszem se vesszen el!

Régi tapasztalat, hogy rengeteg elszóródott buza megy aratáskor kárba a mezőn. Statisztikusok kiszámitották, hogy az országban 35 ezer vagon buza telne ki az elszórt buzaszemekből, az elhullatott, ottfelejtett kalászokból. Ennek az idén nem szabad megtörténnie. A jelszót kiadták s a Román Munkáspárt vezetésével bevonják az akcióba nemcsak a falusi pártszervezeteket, hanem a tömegszervezeteket is. Nagy szerep jut az akcióban a Romániai Demokrata Nők Szövetségének. Asszonyok kötik a kévét a földmüves munka ősi rendje során, s ahol kévekötő gép van, ők állnak a gép mellett. Nekik kell vigyázniuk, mint anya a gyermekére, az elhullatott kicsi buzaszemekre, az aranyló kalászokra, melyekben a jövő kenyere érett buzamaggá. Nekik, az egyre előbbrehaladó, tanultabb és felvilágosultabb falusi nőknek, akiknek nagy és döntő szerepe van a szocializmusért vivott harcban. S e harcnak egyik része, fontos mozzanata az elszórt buzaszemek és kalászok összegyüjtése. A RDNSz irányitóin keresztül mozgósitotta erre a munkára az asszonyokat, leányokat. Az ő munkájuktól függ nagyrészben, hogy sikerüljön az akció és a Román Népköztársaság dolgozóinak kenyere több és jobb legyen. S hogy a buza nem megy kárba többé, az bizonyos. Aki volt járási RDNSz-választáson, látta, s hallotta az egyre öntudatosodó falusi asszonyokat, tudja ezt. Más emberré váltak a felvilágositó és szervezeti munka során, mint ahogy más és szebb értelmet kap ma a kenyérért való mezei munka, az aratás s minden szem elhullott buzaszem, melyet gondos kéz emel fel s őriz a csépléshez . . . .

(—n)

SZOLGÁLATOS GYÓGYSZERTÁRAK

JULIUS 30-ÁN, SZOMBATON:

4. számu állami gyógyszertár (volt Csillag), Dózsa-utca 36. szám, 6. sz. állami gyógyszertár (volt Narangyal), Malinovszki-tér 1. szám, 9. számu állami gyógyszertár (volt Elekes), Mócok-utja 110. szám, 10. számu állami gyógyszertár (volt Orient), Móricz Zsigmond-utca 1. szám (Vágóhíd), 14. számu állami gyógyszertár, Deportáltak-utja 59. szám. — (Irisz-telep.)

JULIUS 31-ÉN, VASÁRNAP:

1. számu állami gyógyszertár (volt dr. Goina), Szabadság-tér 34. szám, 3. számu állami gyógyszertár (volt Hygea), Széchenyi-tér 32. szám, 7. számu állami gyógyszertár (volt Pasteur), Trefort-utca 18. szám, 8. számu állami gyógyszertár (volt Victoria), Horea-ut 47. szám, 12. számu állami gyógyszertár (volt Kigyó), Budai Nagy Antal-utca 55. szám.

A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR NÉPOPERA müszaki személyzetének kulturcsoportja julius 30-án, szombat este fél 9 órakor megismétli nagysikerü előadását, Tomcsa Sándor: „Jubélium" cimü szinmüvét. A kulturcsoport a szinmü előadásán kivül klasszikus népi dalszámokkal és szavalatokkal lép fel. A 20 és 30 lejes helyáru jegyek a Magyar Népopera pénztáránál kaphatók.

FELAVATTÁK LENGYELORSZÁG LEGNAGYOBB rádióleadóállomását Varsó elővárosában, Raszinban.

VASÁRNAP LEJÁR az 1949 január 1-e előtti adóhátrálék csökkentése folytán megmaradó összeg első részletének befizetése. A pénzügyminisztérium intézkedése értelmében az adóhivatalok pénztárai ezért vasárnap délelőtt rendes pénztári szolgálatot tartanak. Azok az adófizetők, akik elmulasztják az első részlet befizetését, elveszitik a részletfizetési kedvezményt és az egész hátralékot egy összegben, végrehajtás terhe mellett, kötelesek megfizetni.

A SZOLGÁLATI ÜGYBEN UTAZÓ DOLGOZÓK vasuti menetjegyét a vasutállomásról való kilépés alkalmával nem veszik be az államvasutak közegei, hanem megtarthatják abban az esetben, ha szolgálati jegyet tudnak felmutatni attól a vállalattól vagy intézménytől, amely szolgálati ügyben kiküldötte.

TEMES MEGYÉBEN EDDIG LEARATTÁK a buza 80 százalékát. A kedvező időjárási viszonyok között eredményesen folynak a cséplési és betakaritási munkálatok.

VESZEDELMES BETÖRŐ BANDÁT tett ártalmatlanná a marostordamegyei nagyteremi milicia. A betörőbanda kilenc tagjának számot kell adnia 35 betörés és egy gyilkossági kisérlet felett. Egy másik négy tagból álló betörőbandát ugyancsak letartóztattak.

VÉGETÉRT VASÁRNAP a moszkvai csehszlovák ipari kiállitás, amelyet mintegy 200 ezer látogató tekintett meg.

ÉRTESITÉS. A Városi Népfürdő javitás miatt augusztus 1-i kezdettel három hetes üzemszünetet tart.

Mérséklődik a meleg

Közép-Európa északi felét folyamatosan tengeri léghullámok árasztják el, záporokat, zivatarokat okozva, de lényeges lehülést nem hoznak és ezért hatásuk a délebbre fekvő vidékekre nem terjeszkedik ki, ahol a 30—33 fokos meleg, helyi zivatarokkal tovább tart.

Kolozsváron pénteken délben 29 fok, este 9 órakor 20 fok volt a hőmérséklet. A légnyomás 762 mm., süllyedő irányzatu.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS VASÁRNAP ESTIG:

Kissé élénkebb délnyugati, nyugati szél, időnként erősebb felhőzet, több helyen, főleg az északi megyékben záporeső, zivatar. A meleg az előző napokhoz képest mérséklődik.

MOZIK MŰSORA:

CAPITOL. *Rigoletto.* Előadások kezdete 5, 7, 9.

MAXIM GORKIJ MOZGÓ: *Nyári szünet. Nincs előadás.*

MUNKÁS-MOZGÓ: *Nyári szünet, nincs előadás.*

POPULAR: *Egy talpalatnyi föld.* Kezdete 5.30, 7.30, 9.30.

URANIA: *Egy talpalatnyi föld.* Kezdete 5, 7, 9.

UJ IDŐK: *14. számu Szovjet Hiradó. — Arhangelskben utazás a Szovjetunióban. 3. számu Szovjet sport. A lélegzés. Ismeretterjesztő orvosi film. [illegible] A sertések [illegible]*

VÖRÖS CSILLAG: *„Az ég felé".* Előadások kezdete: 4, 6, 8 órakor. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

Többmilliós multbeli visszaélést leplezett le a szatmármegyei ideiglenes bizottság

SZATMÁR. *(Kiküldött munkatársunktól.)* — Az ideiglenes megyei bizottság ébersége több milliós — még a multban elkövetett — útépitési visszaélésekről rántotta le a leplet, amelyet a szatmári állami útépitési hivatal mérnökei és tisztviselői követtek el.

Az ideiglenes megyei bizottsághoz beosztott, *Freund* Henrik káderfelelős bizalmas uton arról értesült, hogy az állami útépitési hivatalnál házi vizsgálat indult meg több olyan út- és hidépitési ügyben, amelyben súlyos visszaéléseket követtek el. A vizsgálat során megmutatkozó jelenségekből arra lehetett következtetni, hogy azt olyan irányban kivánják terelni, hogy az államot megkárosító tisztviselők és mérnökök a felelősség alól mentesüljenek és így szükségessé vált, hogy az ideiglenes megyei bizottság közvetlenül is beleavatkozzon a vizsgálat menetébe.

Már az első napon megdöbbentő visszaélések nyomára bukkant az ideiglenes megyei bizottság titkára, *Turdeanu* Vasile, aki megállapitotta, hogy az állami útépitési hivatal részéről *Ionescu* Aurél mérnök, *Horgos* Viktor és *Vincze* Péter almérnökök, *Trandafir* Aurél és *Jurceanu* Eustachiu tisztviselők *Croiterescu* Valériu könyvelő és *Steib* Adalbert útmester segitségével, olyan út- és hidépitésről számoltak el az államnak és vették fel az azért járó több milliós összegeket, amelyek a valóságban nem léteznek.

Az ideiglenes megyei bizottság közbelépésére a vizsgálat adatait tartalmazó iratokat átadták a szatmári ügyészségnek, amely Jonescu Aurel főmérnököt és bűntársait, Horgos Viktort, Vincze Pétert, Trandafir Aurelt, Jurceanu Eustachiut, Steib Adalbertet, Croiterescu Valeriut letartóztatta. Az eddigi vizsgálat szerint három millión felülire rug az az összeg, amellyel az állami útépitési hivatal okirathamisító, csaló tisztviselői megkárosították az államot. A vizsgálat a legnagyobb erővel tovább folyik, hogy az ideiglenes megyei bizottság ébersége folytán leleplezett nagyszabású panama minden részletére fény derüljön.

Ez az eset is bizonyítéka annak, hogy a megyei ideiglenes bizottságok hivatásuk magaslatán állanak és azok, akik a dolgozó nép államát megkárosítják ma már nem vonhatják ki magukat a legszigorubb felelősségrevonás alól.

Folynak az előkészületek a vasárnapi népünnepélyre

KOLOZSVÁR — Nagy népünnepély lesz vasárnap a városi sétatéren. Az ünnepélyt a városi ideiglenes bizottság rendezi és a tiszta bevételt a „Háziipari Központ" létesitésére forditja. A bevétel összegéből beszerzik a „Háziipari Központ" létesitéséhez és működéséhez szükséges nyersanyagokat és munkaeszközöket. Igy például gyapjut, lent és kendert vásárolnak, amelyet a beszerzett munkaeszközökkel a népjólétügyi ügyosztály által pénzbeli segélyben részesitett sokgyermekes és szegénysorsban levő asszonyok és hadiözvegyek dolgoznak fel kész anyagokká.

A „Háziipari Központ" létesitésére az ideiglenes bizottságot az a szempont vezette, hogy az ellenérték nélkül pénzbeli segélyben részesitett szegénysorsu sokgyermekes asszonyokat foglalkoztassa. Eddig mint ellenérték nélküli segélyt és ezután mint becsületes munka után járó fizetést fogják élvezni az arra rászoruló szegény asszonyok.

A munkát természetesen mindenki otthon fogja végezni. A feldolgozott kész anyagokat a népjólétügyi ügyosztály az árvaházak, aggmenházak, vakok intézete és hasonló célokat szolgáló intézetek lakói között osztja szét.

VILÁGOSSÁG SPORT

Döntő előtt az Ifjumunkás-Kupa versenyek

Az Ifjúmunkás Kupa küzdelmei a döntők elé érkeztek. Az elmult napokban négy városban, Marosvásárhelyen, Temesváron, Brassóban és Jasiban a nézők ezreinek részvételével rendezték meg a tartományi bajnokságok versenyeit, melyeket hosszú hetek készülődései előztek meg. Minden városban hatalmas küzdelem volt az egyes versenyszámokban a győzelemért és a helyezésekért, mert az augusztus 5, 6. és 7-én Bukarestben sorra kerülő döntőben csak a legjobb eredményt elért versenyzők indulhatnak.

Az Ifjúmunkás Kupa tartományi küzdelmei most is bebizonyitották, hogy a nagy népi versenyeken a mennyiség mellett a minőségi eredményt is el lehet érni. Az esős és kedvezőtlen időjárás ellenére is mindenütt a közönség ezrei kisérték figyelemmel a nemes küzdelmeket és az Ifjúmunkás Kupa versenyek eredményeiben nem csalódtak. A versenyek szép sportot és kemény küzdelmeket hoztak, különösképpen a futószámokban, ahol olyan mezőnyök voltak, amilyenre csak ritkán volt példa tömegsport-mozgalmunk történelmében.

Mint röviden megirtuk, a marosvásárhelyi tartományi bajnokságokon Kolozsvár ifjai szerepeltek a legeredményesebben. Brassóban nagy fölénnyel a szebeni kerület került ki győztesként az ilfovi kerület előtt. Temesváron a helyi körzet 940 ponttal került az első helyre Dolj-megye 379 pontja előtt. Jasiban hasonlóképpen a helyi körzet 796 ponttal győzött Tecuci előtt.

A SZOVJET BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

MOSZKVA. — Nagy érdeklődés mellett került sorra Moszkvában a rangadók rangadója. A CDKA-t nagyon fütötte a vágy, hogy visszavágjon a tavaszi 3:1-es vereségért. A visszavágás sikerült is, amennyiben a hatalmas küzdelmet hozó mérkőzésen Homics öngóljával és Bobrov góljával 2:1 (2:1) arányban legyőzte a Dinamo csapatát, melynek gólját Szalavjov szerezte. A bajnokcsapat győzelmével a vezető Dinamo pontelőnye 1-re zsugorodott.

1.	Dinamo M.	19	15	2	2	51:10	32
2.	CDKA	19	15	1	3	55:18	31
3.	Zenit	20	12	6	2	32:19	30
4.	Dinamo Kiev	20	12	5	3	34:18	29
5.	Szpartak	19	9	6	4	43:22	24
6.	Torpedo M.	20	8	7	5	39:29	23
7.	Dinamo L.	20	8	6	6	30:29	22
8.	Lokom. H	19	7	6	6	26:22	20
9.	Din. Tifl.	20	6	8	6	23:25	20
10.	VVSz	19	7	5	7	25:26	19
11.	Lokom. M.	20	6	6	8	27:35	18
12.	Szovjet Sz.	19	5	6	8	19:33	16
13.	Nyeftanyik	20	3	9	8	13:24	15
14.	Torp. Sztl.	20	3	8	9	12:22	14
15.	Din. Minszk.	20	4	4	12	21:43	12
16.	Sahtyor	20	3	5	12	12:36	11
17.	Dinamo Er.	19	2	4	13	16:45	8
18	Daugava R.	19	3	2	14	12:40	8

Vasas—KESE vizilabda bajnoki döntő a kerületi uszóbajnokságok müsorán

KOLOZSVÁR. — A kerületi uszóbajnokságok küzdelmei ma délután és holnap egész nap folynak a városi partfürdő medencéjében. A kolozsvári uszók seregszemléje pompás küzdelmeket igér, hiszen túlzás nélkül állithatjuk, hogy Kolozsvárnak van a legerősebb uszógárdája az országban. Ezt bizonyitja a mult héten lezajlott „Három Kerület Kupá"-ja versenyek eredményei is. A Bukarestben lefolyt versenyeken a legjobb bukaresti, temesvári és kolozsvári uszók vettek részt, melyen a pontversenyt nagy fölénnyel a kolozsvári kerület nyerte.

Legjobb uszóink küzdelmeit vizilabda mérkőzések egészitik ki, melyeknek során vasárnap délután a Vasas és a KESE csapata bajnoki döntő mérkőzést játszik. Előreláthatólag nagy küzdelemre van kilátás, melyen a Vasas nagyobb technikai tudását az egyetemi csapat lendületes játékkal igyekszik kiegyensulyozni.

Tekintettel arra, hogy a Hadsereg—CFR Nagykároly mérkőzésen kívül Kolozsváron semmi sportesemény nincs, előreláthatólag nagyszámú közönség lesz tanuja a nem mindennapi küzdelmeket igérő versenyeknek.

RNK—Bulgária női és férfi tornamérkőzés lesz vasárnap Várnában

BUKAREST — A RNK női és férfi tornászválogatottja 17 napos szobeni edzőtáborozás után tegnap elutazott Bulgáriába, ahol vasárnap a legjobb bolgár női és férfi válogatott ellen méri össze erejét. A női és férfi román csapat a következő összeállitásban utazott el:

Korobcán Berta, Pop Mária, Kerekes Melinda, Bodó Erzsébet, Munteanu Lili, Gecző Olga, Munteanu Olga, Szombati Ildikó és Finta Magda.

Botez Mihály, Kerekes Andor, Draghici Ferenc, Batiz András, Dema György, Moldovan Vasile, Bedő Károly, Kelbinszky László és Neuhauer Jakab.

A válogatott csapat Mester Ernő, az OSP technikai vezetőjének kisérőtében, továbbá Podlaha Róbert, Mayer József, Brell Béla és Podlaha Aurora pontozó birók társaságában utazott el.

KAPÁSBÓL...

BUDAPESTEN SZOMBATON ÉS VASÁRNAP rendezik a női és férfi magyar atlétikai bajnokságok küzdelmeit. A bajnokságokon több országos rekordjavitás várható.

A BUKARESTI DINAMO A ÉS DINAMO B csapata szombaton és vasárnap Konstancán játszik kettős hirverő mérkőzést.

KÉT BUKARESTI RUGBYVÁLOGATOTT vasárnap Temesváron szerepel, ahol hirverő mérkőzést játszanak az Electrica pályáján.

REJTVÉNYROVAT

84-es számu keresztrejtvény

PETŐFI

Készitette: KONT VILMOS

Megfejtése 20 pont

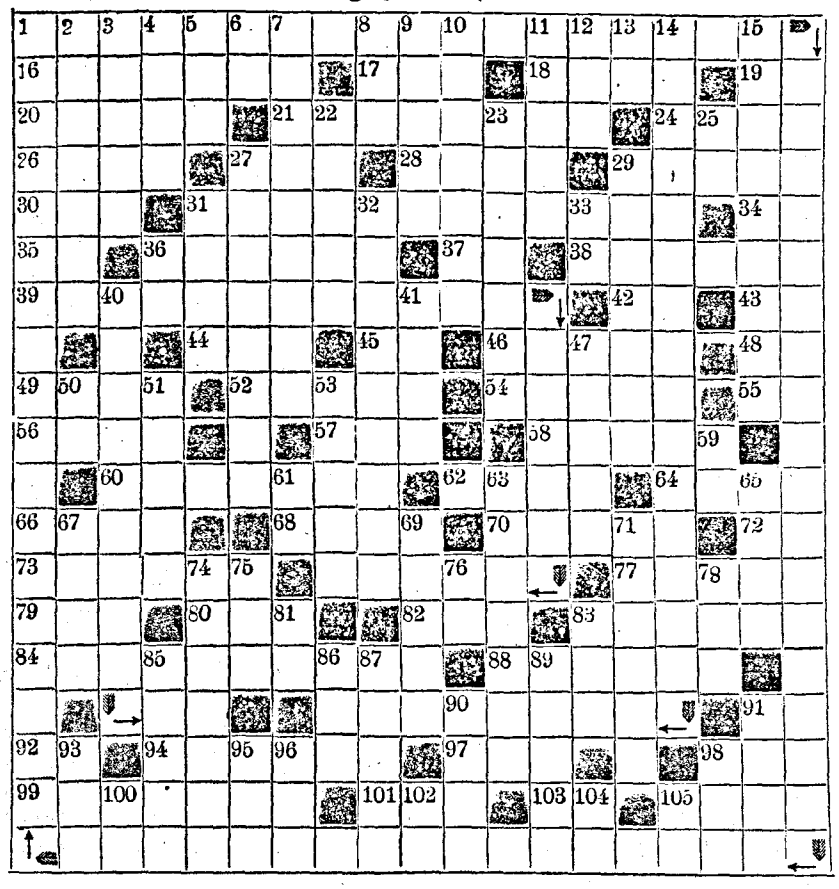

E rejtvény keretsorában Petőfi egyik — próféciának is beillő — költeménye első három sora, — belsejében pedig öt forradalmi költeményének cime van elrejtve. Keressük meg őket.

Megfejtésül elegendő a vizszintes 1, 16, 39, 84 és a függőleges 14, 15, 23, 27, 40 és 85 sorok beküldése.

A megfejtések tiz napon belül — „Rejtvényrovat" jelzéssel — küldendők be levélben, vagy levelezőlapon, melyre rá kell ragasztani a rovatszámot. A helybeliek személyesen is beadhatják kiadóhivatalunkba. A megfejtők között két könyvet és két szinházjegyet sorsolunk ki.

VIZSZINTES SOROK:

1. *Nyilak irányában körül: a keretsor.* 16. *Palesztina északi része.* 17. Neki, franciául. 18. Polinéziai népeknél tilalmas dolog. 19. Fonetikus mássalhangzó. 20. Ilyen támadás is van, fölösen ékezett névelővel. 21. Nagy zajjal. 24. Sebek, románul. 26. Nagy olasz város. 27. Német angolna. 28. Vissza: erdélyi város (f. ékezet). 29. Beltengert, a Balkán- és Appennini félsziget között. 30. Bece női név. 31. Vergilius Aeneiséből vett hires idézet, jelentése: „Vége Trójának", utolsó „p"-betü felesleges. 34. Vissza: keresztül. 35. G-vel: metsz. 36. Hunyorog. 37. Német prepozició (körül). 38. Testrészemig (ék. hiány). 39. *Nyilak irányában: első költemény.* 42. O-val közben: kenderhulladék. 43. X-el: francia ezredes, az első világháboruban a keleteurópai antant hadsereg vezérkari főnöke volt. 44. „Légkörnyomás" rövidítve. 45. 101 Rómában. 46. Ilyen tarisznya is van. 48. Vissza: bánat. 49. Régi lövedék. 52. Faj, románul. 54. Összeszoritott kéz-e? 55. Román R. T. 56. Vissza: jegyezni. 57. Személynévmás és rangjelző. 58. Perzsiai (ék. hiány). 60. Hosszu ideig vizben tartotta. 62. Falusi leánynév. 64. Betükettőzéssel: barnás szin. 66. Régi operett. 68. Évszaki. 70. Hatalmas-e? (f. ékezet). 72. Vissza: hamis. 73. Unitárius püspök volt (1555—1597), keresztneve György. 77. Vissza: virág. 79. A japán imperializmus megalapitója. 80. Román Népi Köztársaság. 82. Vissza: német összetételekben gyors. 83. Vissza: lurkó. 84. *Asszonyokat illet meg.* 88. Tönkreteszi. 91. Saját kezüleg. 92. Román év. 94. Vissza: magyar iró és hirlapiró volt, keresztneve Ferenc. 97. Én, latinul. 98. Vissza: spion. 99. Román érték. 101. Argumentum. 103. Ilyen tőr is van. 105. Lányos mama öröme.

FÜGGŐLEGES SOROK:

2. Kalaposgombafélék. 3. Vissza: a tengerfenék. 4. Vissza: az egylovas, könnyü, kétkerekü kocsi (angol). 5. Becézett férfinév. 6. Tiltószó. 7. A tibeti budhisták feje. 8. A-val: lant. 9. Jó az ilyen lepény. 10. Vissza: szaladva, népiesen. 11. Áruszállitás egyik szereplője. 12. Vissza: fosztóképző. 13. A 18 vizszintes mássalhangzói. 14. *Nyil irányában: második költemény.* 15. *Birtokos eset az indogermán népek névragozásában.* 22. Éjjeli látomást. 23. *Harmadik költemény.* 25. Mint a 92 vizszintes. 27. *Negyedik költemény.* 29. Suvada. 31. A cédula, románul. 32. Régi felvidéki vármegye alsó szélére (ék. hiány). 33. Német személynévmás. 36. A lóerőt igy is jelzik. 40. *Nyil irányában: ötödik költemény.* 41. Német kikötőváros a Keleti-tenger partján. 47. Néha „eddig" ázik az ember. 50. Vissza: kettős mássalhangzó. 51. Becézett nő-e? 53. Szinárnyalat. 59. Jegyez. 61. Mult idő ragja. 63. A lószerszám. 65. Exotikus növény. 67. Diákok réme, évközben. 69. Szamosmegyei község. 71. Ezt az egyezményt a nyugati hatalmak gyakran megszegték. 74. Szászország fővárosa, utolsó betüje fölösen kettőzne. 75. Angol tinta. 76. Román juh. 78. Zab, keverve. 81. Kávé. 83. K-val: ezen marakodnak az imperialisták. 85. *Francia város, Oise departementben.* 86. Vissza: földmunkát végeze. 87. Postai küldemény. 89. Mosóviz belseje. 90. Mindenkinek van. 91. Megbánt. 93. Becézett román férfinév. 95. Müvészet, latinul. 96. Latin dolog. 98. A szorgalom mintaképe. 100. Léha mássalhangzói. 102. Vissza: kis suly röviditése. 104. Izomhüvely. 105. Kicsinyitőképző.

A 82. számu keresztrejtvény megfejtése a következő: Vizszintes sorok: 1. Százával fogdosták össze a parasztokat, vezetőiket és szervezőiket börtönbe vetették. 21. Diáksztrájk. 35. Munkásosztály. 45. Proletárforradalom. 62. Golyó. 91. A Bund. — *Függőleges sorok:* 7. A cári kormányhoz 30. Forradalom. 32. Katonai besorozás. 57. Korbács.

Szórejtvények. 1. Évelő növény. 2. Tiszteletlen felelet. 3. Elborult elme. 4. Éjféli párbaj.

A megfejtett sorsolás eredményeként könyvjutalmat nyertek: *Zipszer Alajos* Kolozsvár és *Visky Erzsébet* Torda, Gh. Barittiu-utca 65. Két szinházjegyet *Vásárhelyi Iván* Kolozsvár, nyert.

A vidéki nyertesnek a könyvet elpostázzuk, a helybeliek a jutalmakat *kedden, szerdán vagy pénteken, 9—12 óra között* szerkesztőségünkben átvehetik.

PONTVERSENYÜNK ÁLLÁSA:

Pontversenyünk első 25 helyezettje — a 72—81 sz. rovatokra beérkezett megfejtések összesitése után a következő: *Teljes pontszámmal — azaz 260 ponttal* birnak a következők: Czinczér Imréné, Fergheténé Margit, Ferencz Ignácné, Jámbor György, Lakatos Gábor, Szolnay Judit, Tauffer Lajos, Vásárhelyi Iván, Vályi Andor. *258 pontosak:* Bagaméry Gábor, Hidegh Mihály, Nemes Károly. *256 pontosak:* Attl Árpád, Dénes Lászlóné, Haraszthy János, Székely Jánosné. *254 pontosak:* H. András Anna, Bennik Ferenc, Bedő Juci, Létay Józsefné, Pepela Edit. *252 pontosak:* Fromm Fridolin, Zsigmond Kálmán, Zsigmond Ödön. *250 pontos:* Persz Ferenc.

A ROVATVEZETŐ ÜZENETEI:

L. J.-né Nagyenyed. Sürü „ü" és „ö" = Sürü fésü. — *F. Gy. Kolozsvár.* Van néhány használható Pontversenyünk befejezése után ezek sorra kerülnek.

Névtelen levelekkel nem foglalkozunk.

Szórejtvények

Megfejtése 2—2 pont

1.

ö=e

KÖ $\frac{Y}{V}$

2.

$\frac{E}{Z}$ $\frac{T}{é}$ —'

3.

—'

$\frac{ttttttttt}{KK}$ Kr &

4.

Saturnus ♄
Sirius az

ISMERJÜK MEG A SZOVJETUNIÓTI

A baltikumi szocialista tanácsköztársaságok

Néhány nappal ezelőtt ünnepelték a Szovjet-Baltikum, — az Észt, Lett és Litván Tanácsköztársaságok népei a Szovjetunióhoz való csatlakozásuk kilencedik évfordulóját. A Szovjet Baltikum dolgozó népei az évforduló alkalmával rendezett bensőséges ünnepségeken ismételten kifejezésre juttatták a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja, a nagy Sztálin iránti mélységes ragaszkodásukat és hálájukat és azt, hogy minden erejükkel a többi szovjet népekkel együtt építik az emberiség legfejlettebb társadalmi rendszerét — a kommunizmust.

A BALTI KÖZÉPKOR

„Balti tenger, széles tenger..." — mondja az ősi balti ballada... Hamvasszürke hullámok, széles, homokos partok, ritkás fenyőcsoportok... Gyantaszag, mit a tenger sós illata füszerez... Gondosan megmüvelt földek, festői erdősávok, átlátszó tavak és csobogó folyócskák, kőóriások a tájon. Ez a Baltikum — a szovjet ország legnyugatibb vidéke. Régi mondák és az őskultura földje. Sok minden emlékeztet itt a középkorra. Riga gótikus tornyai és háztetői, Vilnyusz szűk utcácskái, a Gediminek vára a hegytetőkön, a narvai citadella romjai. Ezt a földet évszázadokon át itatta az orosz néppel szövetséges litvánok, lettek és észtek vére a német hódítók elleni harcban...

A Csud-tó mélyének ragadós iszapjában talán még most is ott fekszenek az Alexander Nyevszkij paraszt-ezredei által lábig lekaszabolt német rablólovagok „kutyafejes" sisakjai és acélpajzsai. A Baltikum földjein űzték Iván Groznij (Rettenetes Iván) ijjászai a livóni lovagokat és először tűzték ki a balti partokon a győzelmes orosz zászlókat...

A balti német földesurak hű szolgái és biztos támaszai lettek a cári önkényuralomnak, amely viszont meghagyta nekik az észt, lett és litván parasztok feletti korábbi uralmukat.

A Baltikum népei évszázadokon át osztoztak Oroszország valamennyi népének közös sorsában és résztvettek a jobb jövőért vívott közös harcban...

A KAPITALIZMUS IGÁJA ALATT...

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után, a nemzetközi reakció ármánykodása erőszakosan elszakította a Baltikum népeit az anyaországtól. A litvánok, lettek és észtek csalóka „függetlenséget" kaptak. A kapitalista „független" Litvánia, Lettország és Észtország megteremtése ezeket az országokat egyszerű aprópénzzé változtatta a világ imperialistáinak a kezében és a Szovjetunió elleni áskálódás és támadás hídfőjévé tette őket. Az orosz néppel és a szovjet haza más népeivel fennállott évszázados gazdasági és kulturális kapcsolatok megszakadása pedig gazdasági hanyatlásra vezetett. A gyárkéményeik megszüntek füstölni. A régente élénk kikötők elcsendesedtek, a mezőgazdaság lett a legfőbb gazdasági ág, amely termékeit kivitelre, főleg Angliába és Németországba adta el. A néptömegek helyzete egyre tarthatatlanabbá vált. A kapitalista Litvánia fennállása alatt 25 ezer parasztgazdaság került dobra. Lettországban 1930—1940-ig 30 ezer parasztgazdaságot adtak el, míg Észtországban 1933—1936-ban 7 ezer gazdaság került eladásra.

CSATLAKOZÁS A SZOVJETUNIÓHOZ

Ez így nem mehetett tovább! És amikor Észtország, Litvánia és Lettország népei 1940-ben lehetőséget kaptak arra, hogy szabadon kifejezhessék akaratukat, — a Szovjetunióhoz való csatlakozás mellett szavaztak.

Igy a szövetséges köztársaságok hatalmas családja megnőtt: új szocialista szovjetköztársaságok — Litvánia, Lettország és Észtország csatlakoztak hozzá. Megkezdődött az új élet széleskörű és boldog építése. Az építkezést azonban nemsokára kegyetlenül megzavarták. A német fasiszta hordák 1941 nyarán megrohanták a balti szovjet köztársaságokat. Folyt a rombolás, a gyilkolás, a rablás, az embertelen kegyetlenkedések. Amikor Vilnyusz náci parancsnoka sajátkezüleg kezdte öldösni az asszonyokat és gyermekeket, — kutyája megveszett és átharapta gazdája torkát. „A kutyás lovagok" utódai mélyebbre süllyedtek — a kutyánál...

A szovjet népek hosszú élet-halál küzdelme, az igazságnak a gonoszság felett aratott fényes győzelmével végződött...

AZ UJJASZÜLETETT TANÁCSKÖZTÁRSASÁGOK

A Baltikum népei új lelkesedéssel, az új sztálini Ötéves Terv zászlaja alatt fogtak szülőföldjük újjáteremtéséhez. Kothlajarva bányászai, Moonsund halászai, Riga gépipari munkásai, Máiampol cukorfőzői, a szántóvetők milliói, a köztársasági tudományos akadémiák tudósai és az iskolák tanárai és tanítói kapcsolódtak be a szovjet népek nagy családjának közös alkotó munkájába. Narva vízeséseitől a Néman nyugodt vizéig, mindenütt a frissen fűrészelt fa illatát viszi tovább a balti szellő. A romjaikból megelevenedett üzemek kéményei ontják a füstöt, a gyárak dolgozói sztahanovista munkamódszerekkel termelnek többet és jobbat, s a végtelen pusztákon fejlett villamositott kolhozgazdaságok takarítják be a korszerű mezőgazdasági tudomány alapján megművelt földek dús termését.

A felszabadulás óta eltelt idő alatt Észtországból, Lettországból és Litvániából fejlett gépipari országok lettek. Egyedül Lettországban 1300 ipari üzem épült újjá. A Szovjet Haza bőkezüen támogatta a mezőgazdaság újjáépítését is. A litván parasztok több mint 7 ezer fajlovat, 17 ezer fajszarvasmarhát és többszázezer métermázsa vetőmagot kaptak. A földeken többezer traktor és kombinált mezőgazdasági gép dolgozik. Tíz- és tizezer lakóház épült újjá s ugyanakkor a tudományos élet is újabb virágzásnak indult. A Baltikum tudósai és szellemi munkásai értékes munkájukkal gazdagítják a szovjet tudományt.

Ezt adta a szovjet rendszer a Baltikum népeinek és ezért ragaszkodnak a lettek, litvánok és észtek a Szovjetunióhoz és ezért fűzik még szorosabbá kapcsolataikat a hatalmas Szovjet Haza többszázmilliós népeivel...

Eredményes munkát végeznek a RDNSz II. kerületi szervezetének tagjai

KOLOZSVÁR. — A RDNSz e héten kerületi gyűléseken számolt be a legutóbbi hónapban végzett munkájáról. A II. kerületi gyűlést zsufolt terem előtt a Vasas Otthonban tartották a kerület asszonyai.

ELSŐSORBAN A JÁRÁSI VÁLASZTÁSOKAT ÉRTÉKELTÉK KI

s hangsulyozták, hogy minden kulákmesterkedés és reakciós szándék ellenére a választások jól sikerültek, a RDNSz megtisztította sorait az osztályellenségtől. Ezután került sor az elmult hónap munkájáról szóló beszámolóra, melyet *Carausu* Maria tartott román és magyar nyelven.

A kerület RDNSz tagjainak politikai színvonala állandóan emelkedik. Tanulással, ideológiai képzéssel, olvasással igyekeznek továbbképezni az asszonyokat.

2110 RDNSz tagja van a kerületnek. Ebből az elmult hónapban hatvan új tagot szerveztek be. 8 körzeti gyülést tartottak, 2 bizottsági ülés volt és 15 agitátort választottak. Ezenkivül külön gyüléseket tartottak az anyákkal, a tejkiosztással kapcsolatos kérdésekről.

KÉT ORVOSI ELŐADÁS ÉS KÉT EGÉSZSÉGÜGYI GYÜLÉS

is volt a kerületben, főleg az idénybetegségekkel és a napközi otthon gyermekeivel kapcsolatosan. Egyébként a kerület két napközi otthonának segélyező bizottsága minden héten tart ülést. 55 tagja van ennek a bizottságnak a II. kerületben, mely gondoskodik a napközi otthonok ellátásáról. A járási választások tiszteletére fagylaltdélutánt rendeztek a kerület asszonyai az Engels-téren. Az 5000 lej jövedelmet a napközi otthonok javára adták. Ugyancsak a napközi otthonok gyermekeinek napozóruhára való anyagot gyüjtöttek, melyet kalákában varrnak meg.

Az elmult hónapban 75 csecsemő, 87 iskolás gyermek és 26 várandós asszony kapott rendszeresen, naponta tejet a tejkonyhákból. A kerületben két orvosi rendelő van, ahol ingyen vizsgálják meg a betegeket. Négy hét alatt 277 orvosi vizsgálat történt ezekben a rendelőkben.

AZ ÜZEMEK LÁTOGATÁSÁBAN IS RÉSZTVESZNEK

a RDNSz tagok, akik olvasóköröket alakitottak, s mindenképpen azon vannak, hogy építőmunkájukon keresztül is elősegitsék a béke ügyét.

A II. kerület RDNSz tagjai is segitettek feldiszíteni a nyaralásra induló gyermekek vonatát, s felvilágositják az édesanyákat, hogy miképpen készítsék elő a gyermekeket a nyaralásra.

TISZTASÁGI AKCIÓT RENDEZNEK

vasárnap, július 31-én a II. kerületben. Ugyancsak ezen a napon résztvesznek a Sétatéren tartandó nagy kerti ünnepély előkészitésében, melyet az ideiglenes bizottság rendez. A kerületből huszonöt RDNSz tag jelentkezett erre a munkára.

A nagysikerű gyűlést, melynek során a jelenlévők teljes képet kaptak a RDNSz munkájáról, a felszólalások után, művészi műsor fejezte be.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 50 lej, szombaton 60 lej. Állástkeresőknek szavanként 2 lej — Kereskedelmi jellegű apróhirdetés szavanként 3 lej, Cím a kiadóban és jeligés hirdetésenél 20 lej pótdíj fizetendő.

ADÁS—VÉTEL

KOMBINÁLT szekrények, konyhaberendezések, szezon és egyéb bútordarabok eladók. Butorasztalos, Kossuth Lajos-utca 32. 5223

ELADÓ két modern furniros ágy és éjjeli szekrény. Cím a Slovánál.

KERESÜNK azonnali megvételre sötétszinü férfi esőkabátot, lehet az őszi, vagy gumi. Cimeket kérünk a Dózsa 16 alatti férfi fodrászatba. Tkv

ELADÓ nem modern hálóberendezés, ebédlőkredenc és nagy ponyva. Papp, Március 6-utca 5. III. em. 5233

IRÓGÉP, Mercedes Favorit, irodai, majdnem uj 45 ezerért eladó. Kertész, telefon 18—27.

ELADÓ tégla és terméskő. Marasesti 50/a 12—3-ig. 5255

TÁSKAIRÓGÉP kitünő állapotban eladó. Cim a kiadóban. Gr.

VADONATUJ kerékpár jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 5271

MODERN gyermek sportkocsi eladó. Érdeklődni Molotov 37, trafikban. 5298

ELADÓ olcsón jó állapotban mély gyermekkocsi. Take Jonescu 12. 5296

200 LITERES vashordókat megvételre keresünk. Gyufagyár-utca Szövetkezeti szervező bizottság. Tkv

KIRÁNDULÓ sátor, bőrpuskatok, vadásztáska eladó. Campului, Mező-u. 84. 4468

JÓ MÁRKÁJU, kifogástalan hangu zongorát, vagy pianinót vennék. Cim a kiadóban. 5301

RÁDIÓ Orion 3+1 eladó. Florestiutca 61., 1-es autóbusz. 5297

ELADÓ kartológép, angoranyulak, ketrecek, Ady összes versei. Thalmann.-utca 11. 5303

ABLAKOK tokkal, ajtók, hálószoba és konyhabutorok eladók. Érdeklődni Farkas-utca 8, házfelügyelőnél. 5308

ELADÓ kombinált szekrény uj állapotban és más butordarabok. Megtekinthető vasárnap délelőtt 9—1-ig. Schreiber, Báthory 3., hátul az udvarban. 5310

BALLONKABÁTOT vennék férfi középtermetre, kifogástalan állapotban. Cim: volt Szentegyház-utca 6., földszint 1. 5304

ELADÓ kicsi ventilátor, kétajtós jékszekrény, porszivógép, kicsi Wertheim szekrény, nagy fehér villany gömblámpák, Jókai, Mikszáth, stb. magyar regények. Volt Szentegyház-utca 6., földszint 1., csak hétfő délutántól. 5304

ÖNHAJTÁSU betegszék tömör gumikkal uj állapotban eladó. Str. Balcescu (v. Eszterházi) 3. szám., udvarban Nedelcu. 5305

MODERN gyermek sportkocsi eladó. Árpád-ut 3. 5306

IRÓASZTALOKAT, székeket, irodai szekrényeket vásárolunk. „Aprozar", Dózsa-utca 24. Telefon 28—14. 5307

PONYVÁT használható állapotban veszünk. Városi Péküzemek. Cal. Traian No. 38. 5275

BÉCSI rövid zongora eladó. Cim a kiadóban. Tkv

ELADÓ sodronyos vaságy, sezlon, szekrény, fél kőrisháló. Str. Ghica 6, udvarban (Rákóczi elején). 5210

ELADÓ Wertheim szekrény, rézüst, nagyméretü ponyva, tükrök, képek, gördülő asztal, fotelek. Házfelügyelőnél. Szabadság-tér 13. 5257

SPORT gyermekkocsi fehér steppelt eladó. Király-utca 9. 5260

VAS gyermekágyat keresek megvételre. Horea-u. 74, első emelet. Tkv

ELADÓK: tangóharmonika, aranygyürü, stb. Kőmálalja 7. Dombiné. 5290

VESZEK, eladok mindenféle tollat. Friss bánáti pihe kapható. „Hella" Magazin de Plapome, Malom-utca 16. 5295

ELADÓ egy uj brokátselyem pihepaplan, vagy elcserélhető egy jó rádióval. Szondy-utca 20. 5295

ELADÓ egy vadonatuj brokátselyem paplan. Főtér 6., ajtó 4. 5295

VESZEK 3 darab 200—300 literes hordót moslékhordásra. Donát-ut 42. 5295

ÜZEMKÉPES négyhengeres Eifel Ford olcsón, vagy irógépért eladó. Str. Fantanele 6. 5295

GYERMEKKERÉKPÁR női negyedes, torpedós, kifogástalan, eladó. Bethlen 18. 5295

SCHÖBERLÁGY, hintaszék, halászbot, aranyozottrámáju tükör eladó. Érdeklődni Málnássynál, Dózsa György 16, emelet balra 4. 5295

A MAGYAR Müvészeti Intézet, Mócok-utja 5, *szinmüveket, szinházi, zenei és képzőmüvészeti szakkönyveket vásárol* naponkint 8—1-ig. Tkv

ELADÓ frottir fürdőköppeny, férfi esernyő, antik vitrin, tükör, uj szoba W. C., játékasztal, damasztabrosz, lepedő, biborbársony, teritők, nippek, poharak, fél 2—5-ig. Cim a kiadóban. 4933

ELADÓ kétszemélyes diófuriros rökamiéváz. Szentegyház-utca 26., asztalosmühely. 5288

VESZEK egyszemélyes rökamiét. Popovici, Munkácsi-utca 25. 5289

ELADÓ tizenkétszemélyes Rosenthal étkező és ezüst evőeszköz, Reichert mikoroszkóp. Boldog-utca 17, ajtó 3. 5279

KERESÜNK elsőrendü varrógépet. Ajánlatok „Singer" jeligére kiadóba. 5279

ELADÓ 200 kg.-os mérleg 3500, két kétkerekü talyiga darabja 3000 lejért, Gépész-utca 19. 5281

KÉTAJTÓS jégszekrény eladó. Majális-utca 6. (Republicii). 5284

RÁDIÓ modern varázsszemes Orion sürgősen eladó. Fellegvári-ut 82. 5287

GYERMEKMATRÁC eladó. Patak-utca 3. II. emelet d. u. 2—4-ig. Gr.

EGY férfi varrógép eladó. Róza Luxemburg 6. 5277

FÜRDŐKÁD zománcozott és jó varrógép eladó. Érdeklődni lehet Millitz fodrászüzletben, Heltai-utca sarkán. 5294

ELADÓ diófa ebédlőasztal, hat szék, tükör, divány. Györgyfalvi-ut 38. 5293

ELADÓ 9 m2 szőnyeg, ebédlő, egyéb butordarabok. Avram Iancu 14., emelet. 5291

ELADÓ süllyesztős varrógép modern, keveset használt állapotban. Szentpéter-u. 2. Tkv

KERESÜNK megvételre jóminőségü töltőtolltintát. Vitadulci szövetkezet, Szabadság-tér 30. Tkv

KOMBINÁLT gyermekkocsi olcsón eladó. Asztalos, Forduló-u. 2. Tkv

EGY szép komplet ebédlőberendezés eladó és egy kilenckvadrátos perzsaszőnyeg. Herskovits, Bólyai-u. 8. Tkv

INGATLAN—LAKÁS

HOREA-uti modern 2 szobás összkomfortos lakásomat elcserélném egyszobás hasonlóval központban. „Egyszobás" jeligére

ELADÓ sürgősen belvárosi kertes három szoba, konyha, fürdőszobás házastelek 250.000 lejért „Terno", Kádár-utca 2. 5223

NÉGYHETI nyaralásra keresek szoba-konyha használattal, kerttel. Donát, Rákóczi-ut környékén. Dr. Stern, Eötvös 14. 5215

LAKÁSCSERE! Két szoba konyha központi egész kicsi lakás, garzonier ellenében, költségmegtérítéssel. Kertész, telefon 18—27. 5225

TEMESVÁRI 4 szobás komfortos modern kertes családi házamat elcserélném kolozsvári hasonló 2—3 szobással. „Vulcan", Molotov 24. 5219

KÖZPONTBAN lévő egy szoba konyha melléhkelyiségből álló lakásomat elcserélném 2 szoba konyha, esetleg fürdőszobás lakással. Költözködést fizetek. Cim a kiadóban. 5235

ELADÓ nagy gyümölcsös istállóval, öreg házzal. Kányafői-ut 44. 5256

ELADÓ Pasteur-utcában 3 szoba, komfort, kert. Bővebbet Petőfi-utca 8. Nedelka. 5266

BELVÁROSI két szoba, konyha komfortos lakrészemet elcserélném egy szoba konyha komfortossal. Ajánlatokat „Sürgős" jeligére kiadóba. 5309

GYÜMÖLCSÖST keresek Kolozsvár határában megvásárlásra. Ajánlatokat „Jófekvésü" jeligére a kiadóba. 5311

SZÉPFEKVÉSÜ borszéki családi villa nagy kerttel, szalongarnitura, zongora olcsón eladók. Bocsányczi, Unió-utca 10. 5295

PINCÉKET nagyterjedelmüt, legalább egyszáz négyzetméterest, bérbe keresek. „Gombatermelés" jeligére kiadóba. 5282

ÜZEMHELYISÉGET, nagyobbat, világosat, lehetőleg központban, sürgősen keresünk. Cimeket „Üzem" jeligére a kiadóba kérünk. 5285

VESZEK beköltözhető, központi, napos, lehetőleg kertes, 2—3 szobás összkomfortos házat, vagy öröklakást. Cserébe esetleg két szobát adok. Cim a kiadóban. 5286

KÉT szoba konyhás kertes ház eladó. Miron Costin 12/a. Erzsébet-ut tetején. 5278

ELADÓ házhely fajgyümölcsössel, pince, téglaanyaggal, ablakok. Érdeklődni Erzsébet-ut 22., házfelügyelőnél. 5276

RAKTÁRT, pincét, 5—6 méteres fáskamrát, használt tárgyak tárolására bérbe keresek. „Raktár" jeligére kiadóba. 5282

ELCSERÉLNÉM központi modern 2 szoba konyha összkomfortos lakásomat, nem feltétlen központi 2 vagy esetleg egy szoba konyhával. Cim a kiadóban. 5272

BUTOROZOTT szobát keres fiatal pár 1—2 hónapra nyaralásra. Ajánlatokat „Fürdőszoba használattal" jeligére a kiadóba. 5273

KERTES villát megvételre keresek 2—3 szoba lehetőleg modern kivitelben. Ajánlatokat „Modern" jeligére a kiadóba. 5273

BUTOROZOTT vagy üres szobát keres magános értemiségi. Uhu, Molotov 34. 5300

ELADÓ kisebb gyümölcsöstelek egy szobával, esetleg felerésze is. Episcop Moga 29. Monostor. 5261

BELVÁROSBAN családi házak, villanegyedben 2 szoba komfortos ház, kerttel, belvárosi telkek, Erzsébet-uti negyedben 3 szobás villa eladók. Mezey ügynökség, Dózsa Gy. 16. 5295

ELADÓ kaszáló a kolozsvári határban, terméssel együtt. Cim a kiadóhivatalban. 5268

ELADÓ szoba konyha, istálló, mellékhelyiségek, beköltözhető. Tóközi-ut 57. Érdeklődni Dózsa György 7 alatt. Tkv

ÁLLÁST KERES

MINDENES bejáróno állást keres. Retegan-utca 21 sz. 3. ajtó. 5299

TRAFIKBA vagy más üzletbe elhelyezkednék óvadékkal, volt kereskedő. „Harmincezer" jeligére. 5302

ÁLLÁST KAPHAT

MINDENES perfekt szakácsnőt felveszek. Cim a kiadóban. 5244

VIDÉKI mérnök ügyes házvezetőnőt keres. Leveleket „Vidékre" jeligére kiadóba kér. Tkv

FŐZŐMINDENEST keresek. Augusztus 23-utca 33, ajtó 5. 5292

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruhák, fátylak, koszoruk kikölcsönzése, „Dáhlia", Horea-ut 35. Tkv

FOTO TONI müvészi és igazolvány fényképeket készit. Dózsa György 16. 5223

MENYASSZONYI koszoruk, fátyiak, ruhák kikölcsönzése, eladása ORCHIDEANÁL, Dózsa György-u. 22. Tkv.

ŐSZI csibe keltést géppel vállalok augusztus elsejétől. Csehszlovákia-utca 54. 4-es autóbusz. 5240

FÜRDŐRUHÁK, női és férfi, uj modellek készülnek Rosenzweig fűzőszalonban, Molotov-utca 6., udvarban. Vidékieknek 24 órán belül elkészül. 5280

BŐRÖNDÖKET javitunk, női táskákat alakitunk és javitunk olcsón és jól. Bőröndmühely, volt Unió-utca 7. 5295

GYERMEKSZÉRIÁT olcsón és jól — a Sárdi foto készit. Dózsa-utca 16. Telefon 14—31. 5295

KOLOZSVÁRI varrógépet elcserélnék budapestivel. Cim a kiadóban. 5274

KERESEK

megvételre SÜRGŐSEN kimondott családi kertes házat 2—3 szobást, komfortost, lehetőleg Rákóczi-ut környékén, vagy Attila-negyedben. Részletes leirást és ármegjelöléssel „Készpénz" jeligére.

RPR
Judecatoria populara mixta Carei jud. Salaj.
Dos. nr. 1239—49.

CARTE de JUDECATE CIVILA de DIVORT nr. 261.

Sedinta publica 20 Iulie 1949.
Presedintia dlui Eugen Cioata, judecator.
Asesori populari dnii Roth Alexandru si Marinkas Ioan.
Grefier dl Joldis Ioan, grefier.
Pentru aceste motive.
In numele legii
h o t a r e s t e

Admite actiunea civila de divort intentata de catre recl. Heverdle Eugen dom. in Carei str. Baritiu nr. 19. cu petitiunea inreg. la nr. 1239 din 27 Mai 1949 intentata in contra sotiei sale parate nasc. Nagy Kálozi Elisabeta actualmente cu domiciliul in loc neconoscut si in consecinta:

Declara desfacuta casatoria incheiata intre parti la data de 25 Iulie 1940 in fata ofiterului starii civile din Budapesta-Ungaria, cu actul de casatorie nr. 1112—1940.

Divortul se pronunta din vina ambelor parti. Ordona ofiterului starii civile, facerea cuvenitelor mentiuni in registrele de stare civila, dupa ramanierea defenitiva a prezentei hotariri. Incredinteaza pe copilul nascut din casatorie partilor, pentru crestere si educare mamei sale parate in a carui intretinere se gaseste si azi. Cu drept de apel. Data si pronuntata in sedinta publica azi, 20 Iulie 1949. Ordinul principal al Judecatoriei populare mixte Carei jud. Salaj.

Judecator:
Eugen Cioata m. p.
Grefier:
Joldis Ioan m. p.
Asesori populari:
Roth Alexandru m. p.
Marinkas Ioan m. p.

RPR
Judecatoria Populara Urbana Cluj

CITATIE

Dos. Nr. 3350 anul 1949 Iulie 27 Cimponeriu Traian cu domiciliul necunoscut este citat la aceasta, instanta, Camera Nr. 5, pentru ziua de 11 August 1949 óra 8 in calitate parat in procesul divort.

In caz de neprezentare judecata se va face in lipsa.

(L. S.)

Presedinte:
ss. Decusara.

Grefier: Pop.

A M. A. T. KÖZPONT

tudatja, hogy kitünő borokat hozott forgalomba saját pincéjéből uj leszállitott árakon:

„Vin de Masa" ömlesztve	lej	86	literenként
„Vin Superior" „	lej	108	„
„Vin Superior" palackozva	lej	115	„
„Vin Var etájt" ömlesztve	lej	130	„
„Vin Varietájt" palackozva	lej	140	„

Az eladás a M. A.T. raktárakból, lerakatokból, valamint minden csemege üzletből történik.

A „SOMESUL"

állami kereskedelmi vállalat

a Szövetkezetek, italmérések és magánosok tudomására hozza, hogy a különböző borféléknek árait leszállitotta a következőképp:

Asztali bort	130 lejről	86 lejre		
Fajborokat	170	„	115	„
Vegyesborokat	170	„	149	„

A borok már ezeken az árakon hozandók forgalomba, ugy, hogy a fogyasztók a fenti árakat fizetik.

A szövetkezetek és az italmérések ezekből az árakból megkapják az őket megillető törvényes hasznot.

Kaphatók korlátlan mennyiségben Raktárunkban Állomás-tér 4-5 és az összes fióküzleteinkben.

A „Higiena" Fodrászmunkások Szakszervezete julius 31-én, vasárnap délután 6 órakor a Malinovszki-tér 7. szám alatti szakszervezeti helyiségében

Patőli-ünnepélyt

rendez, amelyre elvtársi tisztelettel meghivja az érdeklődőket.

Belépődij nincs.

KERESÜNK MEGVÉTELRE

Analitikai mérleget súlysorozattal és tanulmányi, kulat Mikroszkopot.

Ajánlatokat: Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár, Gazdasági osztály

KERESÜNK SÜRGŐSEN

szakképzett szakácsot vagy szakácsnőt

kolozsvári Porcelángyár

POLOSKAT, minden bogarat, molyt, garantáltan, tökéletes korszerü eljárással kiirt — ajtó, ablak eltagasztása nélkül, három óra alatt

ATOX vállalat

Rendelés:
SLOVA, Szabadság-tér 30

Taxa postală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Gen. PTT No. 223.204/43. GRAFIKAI ÜZEMEK KOLOZSVÁR, BRASSAI-UTCA 7. SZÁM. Nr. ord. [illegible]